

S. Randuvs

KOVA

KOVOJ TU LAYSI SAVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRIASAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 14

Philadelphia, Pa. 3 Balandžio (April) 1908 m.

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Darbininkai turi patys pasiimti teises!

STRAIPSNYJĖ «Priešais trustus – priešais darbininkų vienybę» («K.» N 10 š m) skaitytojas matė, kad įstatymas prieš trustus lyg netikėtai šįmet, ypač vasario mėnesį, atsikreipė vien tik prieš susivienijusius darbininkus, kovojančius su išnaudojimu. Straipsnyje «Kaip išaiškinami įstatymai» («K.» N 8) skaitytojas matė bent kelis pavyzdžius, kaip Amerikos kapitalistų teismai išaiškina įstatymus darbininkų nenaudai, nors juose nieko nebutų pasakyta apie darbininkus. Šiuo tarpu Washingtono kongrese ir senate eina ginčai apie įvesimą-priedą prie «Shermano antitrustinio įstatymo», kad darbininkų sąjungas tas įstatymas nelytėtų. To reikalauja visų Amerikos darbininkų ir ukininkų sąjungų delegatų susivaziavimas, šiuo tarpu atsibuvęs Washingtono. Gompers, «Am. Darbininkų Federa-

cijos» prezidentas, ir kai kurie kongreso atstovai reikalauja tiktų įstatymų darbininkams, jų sąjungoms, o ne maišytų su kapitalistų ir vertelgų įstatymais. Minėtas susivaziavimas nusprendė veikliai dalyvauti politikoje, ir tas tik valdžiai pasidarė įdomu teip, kad valdiškai apie tai apskelbė (kovo 23d.), o prez. Roozeveltas, tuo pačiu laiku, tam-tikrame savo pranešime («special message» — kaipi manifestas) kongresui, taitai ignoroja.

Mat Amerikoj yra «lygybė», tai negali but skirtumo tarp turčiaus-vertelgos ir vargšo-darbininko, tarp pardavojančio išdirbtus daiktus ir pardavojančio savo kuno spėką, tarp kapitalo ir darbo. Teip aiškino, tokią lygybę rodė aukščiausiasis teismas ir stačiai sulygino darbininko spėką su negyvu tavoru (teip atsitiko Coppage byloje, «prašytoje straipsnyje «Kaip

išaiškinami įstatymai», tik ten nėra minėta, kad teismas tarp ko kito da teip aiškino: «Kiekvienas pardavėjas gali kam nori savo tavorą parduoti arba neparduoti. Darbininkas savo spēką gali kam nori parduoti arba neparduoti» ir tt.)

Buržuazija paprastai saugojasi išsitar, kad žmogaus proto ir raumenų jėgos ir negyvi tavorai šiandien vienaip vartojama, bet kada jai naudinga tas sulyginimas, tai be jokio ruktelėjimo tatau pasako ir netvirtina, kad tai socialistiškas politikos ekonomijos aiškinimas...

Mēs, socialistai, žinome, kad kapitalistiškame surėdyme darbininko spēka tiek reiškia, ką tavoras ir tai sakome nekрупėiodami. Vienok mēs sakome, kad teip yra, bet neturi teip bus. Buržuazija gi sako — teip nėra, kada tas tvirtinimas jai neša naudą — ideališkai smagu kalbėt apie žmogaus vertę, kol išnaudojamieji nepamato melagystės; kitu kartu sako teip yra ir turi but, nes iš to sulyginimo (spėkos su tavoru) jai yra nauda. «Užstok velniui duris, tai jis per aukštinį įlys». Teip ir su kapitalo vaikais — buržuazija. Mēs žinome ir prigimtas žmogaus teises. Ir žinome, kad tavoras neišparduotas, gali gulėt sau ir puti, gali but ir sunaikintas, o darbininkas netekęs darbo, negali gulėt sau ir puti ir neturi teisės naikinti savo tavorą — spēką, gyvastį! Amerikos teisėjai pripažįsta, kad gali darbininkai bedarbiai žudyti! Visa valdžia tai pripažįsta ir su policijos bei milicijos pagelba stengiasi bedarbius paguldyt į tokį padėjimą, kur jie turi suputi iš bado, panašiai, kaip sankrovose šiandien puva darbininkų spēkos vaisiai — tavorai!

Darbininkai turi savo prigimtas žmogaus teises, ir jie turi patys jas apginti, turi jas pasiimti iš purvyno, kur jie patys per savo nesupratimą nuolatos mindžiojo, o kapitalistai rankoms plojo, kad tai esant «lygybė»!

Kiekvienas žmogus turi teisę dirbti. Darbininkai turi neapleiti tos savo teisės! Tegul gi visi storpilviai užčiaupia savo nemazgotas lūpas, ką prunkščia ant darbininkų, buk jie «tinginiai», «nenori dirbti». Jų «filiozofiškas» tvirtinimas: «kas nori dirbti, tai vis turi darbą» išnyko šiandien, kada apie pusantro milijono darbininkų neturi darbo. Ir jie reikalauja darbo iš valdžios, o toji su policijanto lazda nori priverst «tinginiai»!

Toki dalykai turės pamokint darbininkus, ir jie supras gal, kad ne vien tik nuolatinio darbo jiems reikia, bet ir žmogaus teisių, reikia apginančių įstatymų, reikia gyvai pasirodyti politikos lauke ir veikliai dalyvauti visuomenės savitarpinių santikių tvarkyme.

Darbininkai turi suprast savo klesos padėjimą ir pažint, kad jis neturi lygybės su kapitalistų klesos padėjimu.

Darbininkai turi patys pasiimti savo teises!

Lietuvos chuliganai.

TANKIAI Lietuvos išėiviai Amerikoje, beskaitydami politikos prasikaltėlių surašus, atranda pažįstamas sau pavardes. Bet kaip jiems darosi nemalonu, kuomet jie gerai ži-

no, kad tos ypatos savo laike buvo žinomos kaip vietiniai chuliganai. Ir pradeda amerikiečiai viens kito klausinėti, kas dedasi toj Lietuvoje, kodėl tėvynė chuliganus skaito politikos prasikaltėliais. O gal visi politikos prasikaltėliai, tai tik chuliganai? Gal visa revoliucija teip žemai krito, kad sunku atskirti revoliucionierių darbus nuo darbų paprastų plėšikų? — klausia ne vienas amerikietis lietuvis. Priežasties tų abejonių reikia įieškoti giliau, reikia grįžti į laikus pradžios Rusijos revoliucijos.

Kada prasidėjo Rusijos revoliucija, žmonės sujudo, sukilo, kad tik greičiau nuverstį seną valdžią. Prie grynų revoliucionierių prisidėjo ir abejotini ir gryni plėšikai. Pirmutiniai, abejotini revoliucionieriai, liko patrauktai smarkiu revoliucijos judėjimu, jie ir nepajuto, kaip iš ramių valstybės gyventojų tapo aštriais valdžios priešais. Bet toki revoliucionieriai, eina prieš valdžią tik tolei, kolei smarkiai eina visas judėjimas. Judėjimas apmiršta ir buvusieji revoliucionieriai vėl lieka, jeigu ne valdžios pataikūnais, tai ramiais valstybės gyventojais, kurie visus savo nepasisekimus meta ant saujos grynų revoliucionierių. Bet ne viens iš jų, įtrauktas į revoliucijos judėjimą, jau negal grįžti prie seno gyvenimo būdo, vieni liko užtėmyti policijos, kiti revoliucijoj pamatė savo kelią prie pelno. Jie tankiausiai nebūna, kiek reikia, išsilavinę, nepripažįsta jokios disciplinos, ir rūpinasi tverti tam tikras kuopas, kad bausti senus savo priešus ir kartu traukti sau pelną. Iš tokių elementų Lietuvoje tveriasi savarankinės kuopos nuo įvairių eksproprijacijų ir užmušimų. Jos išmoko lengvu būdu išgauti pinigų ir nuo užpuldinėjimų ant valdžios įstaigų perėjo prie paprastų plėšimų privatinų turtų. Žinia, ne viens iš jų pakliūdavo kalėjiman ir čia nuduodavo politikos prasikaltėlius už idėjas. Kiti kaliniai, gerai nežinodami jų darbų, priimdavo juos į skaičių kankinių už žmonių gerovę.

Laikai perėjo, persekiojimai pakilo ir plėšikų kuopoms atėjo galas. Plėšikų kuopos pradėjo nykti. Bet tuo tarpu partijose pasiliko neramūs elementai, mažai da išsilavinę, kurie tik paviršutiniai susipažino su anarchistų teorijomis ir anarchistų komunistų darbais. Tie elementai nenorėjo ramiai tupėti ir griebėsi tverti savo anarchistiškai komunistiškas kuopas — «Giltinė» Suvalkijoje, «Perkūniukas» Kauno rėdyboje. Šių kuopų darbai beveik nesiskyrė nuo darbų senesniųjų plėšikų kuopų. Visos šitos kuopos greičiausiai patraukdavo vietinius plėšikus. Toliau ne vienoj vietoj, plėšikai prisižiūrėję darbams šių kuopų, arba tik išgirdę apie jų darbus, patys mėgino eiti plėšikų kuopų pėdomis.

Tai šitie visi elementai ir sutvėrė teip vadinamus «politikos prasikaltėlius plėšikus». Valdžia tyčia rūpinasi juos kaltinti, kai po plėšikus, kad tuo nužeminti revoliucionierių darbus akise platesnės minios. Kaltis šiuos plėšikus, kaip politikos kankinius, ir turės progą skelbti, kad politikos prasikaltėliai, kad esdiečiai (socialdemokratų) atlieka plėšikų darbus. Toliau valdžia rūpinasi ir darbus, kurie nieku neprimena revoliucionierių darbų, pavadinti revoliucijoniškais darbais, o plėšikus, ką atlieka tuos darbus, bausti, kaip politikos kankinius. Dėlei to ne vienas žmogžudys liko atiduotas karės teismui, teismui, kuris teisė lig šiol tik kereivius ir politikos kankinius. Teip Vilniuj nusprendimu karės teismo liko pakarti žmogžudys Avdoška ir žinomas Kauno gubernijos žmogžudys ir plėšikas Pocius.

Ir užtai ne viens Lietuvos chuliganas pakliūna per apsirikimą į skaitlių politikos kankinių. Tie, ką rūpinasi nešti pagelbą politikos kankiniams, rūpinasi, kiek galėdami, atskirti politikos kankinius nuo tų plėšikų, ką nuduoda nukentėjusius už politiką.

Z. A.

LILI BRAUN.

Moters ir Politika.

Vertė R. Augys.

(Tąsa).

Jų stengimasis nuolatos krauti kapitalą stačiai yra priešingas darbininkų norams išgauti žmoniškas gyvenimo sąlygas, ir pakol kapitalistų galybė, o ne darbininkų, užima svarbiają vietą valstybėje, tol jų stengimasis turės įtakę ant visuomeniškų santykių išsiplėtojimo. Priegtam, po augančia stambiųjų dvarponių agrarijų įtakme pragyvenimas darosi vis brangesniu: duonos kepama mažiau, mėsa parsiduoda brangiau, visi reikalingi gyvenimui produktai tampa apkrauti nukelamaisiais mokesčiais. Ant galo, pramonininko ir dvarponio tarpininku prieš darbininką yra namų savininkas ir kas sykis darbininkas turi išduoti didesnę nuo savo uždarbio procentą pasamdymui kvatieros. Tuo pačiu laiku auga darbininko gyvenimo reikalai. Darbininkas susipažįsta su pamatinėmis tiesoms higienos, jis nenori daugiau gyventi ankštam be atsakančios šviesos ir oro bute, kur jis pirm laiko džiūsta su savo vaikais. Karščiausia jaunos mergaitės svajonė — turėti savo kambarį vieton kampo nakvynei, o pati ir motina svajoja apie malonų kambarį, kur ji galėtų po darbui atsilsėti su šeimyna, pasišnekučiuoti ir pasiskaityt, neįkvėpuojant į savo krutinę kvapsnius iš virtuvės, drapanų ir prakaito. Visur pasirodo gamtos meilė: ji apsireiškia žolynuos ir medžiuos, kurios veisia šale didelių miestų laimingieji proletarai, ir miesto darbininkų pasivaikščiojimu po laukus kiekvieną šventą dieną. Beveik su tokia pat spēka apsireiškia stengimasis prieš apšvietimą: su užvydu, vertu nusistebėjimo, vyrai ir moters, sugrižę namo po sunkaus darbo, imasi už rimtų knygų ir lanko visokias moksliskas lekcijas, iš kur tankiai įgyja kartų supratimą, kad jie neturi rako prieš visų tų turtų, neturi užtenkamo prisirengimo. Kad būtų apsaugoti vaikai nuo to liūdno supratimo, reikia duoti jiems progą įgyt gerą mokyklos apšvietimą.

Da vienas reikalas, nors ir labai nedrąsiai, pradeda apsiireikšt tarp darbininkų: pasikilnijimas prieš grožes; ir, beabejo, ateis laikas, kada proletaras išmoks suprast ją, kada pigūs popieriniai paveiksai, prasti, sulužę naminiai daiktai ir rakandai ir surūkusi nešvari karčema įkyrės jamjam, supratus daile, ir jo pailsini tarbaus teatrai ir koncertai.

Šios galdynės draugijos surėdymo apginėjai išvien visi eina priešais kylančius darbininkų klesos reikalus. Jiems išrodo, kad tai žmonės nedorėliai, pasileidę ir viendieniai, kaip pamato tuos apsiireikškimus, kuriuos mes su džiaugsmu sutinkame prisiartinant, kaipo žmogaus vertybės išbudimo ir kultūros (apšvietimo) paėjėjimą pirmyn. Jie ir negali kitaip žiūrėti į tai: kas tvirtina, kad visados gyvuos beturčiai ir turtingieji, ponai ir vergai, tas iš visų spēkų stengsis užtemdyt kiekvieną nalaimingųjų žmonijos vergų bandymą nutrenkt savo retėžius, nes panašūs bandymai, anot jo nuomonės, iššaukia betikslį neužsiganėdinimą ir pragaištingą be tvarkę. Mes gi, būdami persitikrinę, kad žmonija be pertrūkio lavinasi, kad ant žemės yra pakankamai visiems žmonėms gėrybių, turime paimt už savo uždavinį — tyrinėti viską, kas artina mus prie tojo tikslo.

Bet auganti reikalai yra tvirčiausiais stumėjais progreso (pirmyneigos). Vienkart jie yra priežastim to, kad moterų darbas negali susimažint.

Negalima nutylėt da vieną priežastį — moteries pasikilnijimą prieš savistovybės; tas stengimasis išsiplėtojo nuo to laiko, kaip mo-

ters, skurdo pajudintos, atsistojo ant savo kojų ir kas sykis mokinosi suprast savistovybės vertę. Kodėl merginos visados bijo eiti į tarnaites? Todėl, kad jos su pilna teise stato nepriklausomybę aukščiaus pavergimo, nors šis ir aprūpintų jas pastoge ir maistu. Kodėl daugelis merginų jaunuose metuose be gailėsčio apleidžia savo tėvų namus? Ne dėlto tik, kad jas iš ten veja skurdas; labai tankiai čia veikia neaiškus pasikilnijimas prieš laisvės. O kaip daug vedusių moterų, kurioms skaudžiai jaučiasi priklausymas nuo nemylimo vyro, jieško laisvės ir nepriklausomybės per savo darbą.

Tokiū būdu, mašinos revoliucija patraukė paskui savęs visokias kitas revoliucijas; ir nuošalinės, ir vidurinės priežastys prigeldėjo moterų darbo išsiplėtojimui.

II. Nuo darbininkės prie pilietės.

Visokios kalbos apie moterų paluosavimą iš ekonomiškų, įstatymiškų ir doriškų retėžių, kuriais ji iš senų laikų yra surakinata, būtų pasilikusios tik tuščiais sakiniais, jeigu aštrus mokytojas — vargas nebūtų pagimdęs didįjį paluosuotoją — darbą.

Pakol moteris prirakinta prieš namų, tolei josios dvasiškas regejimo plotas daugelyje atsitikimų buvo teip pat siauras, kaip ir jos namai. Gyvenimo upelis garsiai pro ją tekėjo, o ji vos nevos galėjo jį matyti. Baimė prieš valdžią, aklas įtikėjimas į autoritetą (*viršenybę*), savo ypatingos esybės užslopinimas — visas tas bujojo tarpe sienų ankštų ramių namų, visiškoje moteries priegloboje. Reikalinga buvo per spēką išgrobt ją iš to troškaus oro ir įtraukt į gyvenimo kovos verpetą, kad galėtų būt išmėgintos ir išlavintos jos pajėgos ir, kad ji pati taptų tinkančia ir galėtų dalyvaut kultūriškam žmonijos darbe.

Daugelis pirmesniųjų laikų moterų visai nebuvo užinteresuotos politikiskais savo tėvynės atsitikimais. Tiktai, kada moters pasirodė dirbtuvė ir pabrūke, kada vyriškis iš jaunikio, mylėtinio ir valdono pasidarė josios darbo draugu, kada vienodas skurdas pradėjo abu juos slėgti, tada tik atsirado proga jai pagalvoti apie priežastis to skurdo ir apie jojo pašalinimo būdą, teip pat ir pažinti spēkas, judinančias pasaule. Bet jeigu moteris susidūrė su visuomenės gyvenimu ir draugiškas trūsas pabudino ją prieš politikos dalykų, tai ypatingą įstatymleidėjų atydą ji galėjo atkreipti ant savo teisių reikalavimų, ypač ant politikiskos lygybės, tada tik, kaip pasiliuosavo iš namų globos ir stojo į kovą už būvį, kaip savistovis žmogus, lygiai, kaip vyras.

Mūsų galdynėje moteris gavo įeiti beveik į visas darbo šakas. Jai netiktai pasiliko visos senosios moterų darbo šakos, su ta tik pėmaina, kad rankų išdirbystė pasikeitė į mašinų išdirbystę, bet beveik kas metai jai atsidarau naujos šakos. Beveik visame, kas yra apsukui mūsų, kas puošia ir palengvina mūsų gyvenimą, kas lavina ir smagina mūsų dvasią, visame tame slepiasi moterų darbas. Jos ne tik verpia, siuva ir audžia: per moterų rankas perėjo plytos tiems namams, kuriuose mes gyvename; moters gal išpiovė lentas, nukalė vinis, dirbo kaipo šaltkalviai ir triobų rentėjai (*cimerninkai*), dailino sienas, ištėpliojo ir išklojo jas popieromis; namų rakandai ir jų apdangalai, divonai ir užlaidai — yra liudytojais jos sąžiniško darbo. Į plūksnas, kuriomis mes rašome, į adatas, kuriomis mes siuvame, žiūrėjo savo liūdnom akim nuvargusi darbininkė. Sužeistomis rankomis jos skirstė autskarius perdirbimui — popierą; nikotino nuodais sugadintame ore jos dirbo cigarus; aukavo spēkas ir sveikatą pragariškam karštyj cukraus dirbtuvėse, pilnose fosforinių garų briežiukų dirbtuvėse, gyvuoju sidabru persisunkusiam ore veidrodžių pabikuose. Josios kasa turpes, josios neša plytas, josios lieja metolius, josios — kalviai, liejikai, mašinistai. Josios apdaro mūsų knygas, jos lanksto mūsų laikraščius, jos — statėjai ir spaudėjai. Jos stovi už stalų krautuvėse ir susilenkusios

sėdi kantoruose. Josios pianja ir krauja rugius, jos pristato mums kvietkų ir vaisių iš sodų ir daržų. Turčių namuose jos papuošia stalus porcelėnu, jų pačių išmargintais tėpliotu, ir sidabru, jų pačių išmuštu. O ant retėželių ir bridzeletų, ant žiedų ir špilkų, kuriomis blizga per šventes laimingosios moters, gal da neataušo prakaitas tų, kurios dirbo prie jų per ilgas darbo valandas. Visur ir kassykis daugiaus moterų pradeda užimt pačto ir telegrafo valdininkų vietas ir daro lenktynes su vyrais chemikais, teknikais, aptiekoriais, gydytojais, fotografais, ir, peržengdamos šventą dailės slenkstį, įlenda kaipo artistai-malioriai, poetai ir skulptoriai. Josios vis daugiau ir daugiau užkariauja spaudą, tą didžiąją šios galdynės gyvenimo įiegą: kaipo žurnalistai (*laikraštiniųkai*) ir politikai, josios kassykis didesnę pradeda daryt įtekmę ant visuomenės nuomonės.

(Toliaus bus).

ATSIŠAUKIMAS | VISUOMENĖ!

Metai jau pasibaigė, kaip susitvėrusi yra Mariampolėje Suvalkų gubernijoje draugija «š v i e s a». Tarp kitų švietimo žmonių įrankių «šviesa» užsiima dar šelpimu einančios mokslan jaunuomenės. Nėr reikalo aiškinti, kokį vargą vargsta daugelis mūsų mokslaeivių. Šiuo kartu atsiranda reikalas būtinai įtaisyti bent dvi stipendijas po 300 rb. augštesnį mokslą einantiems jaunikaičiams. Pasitikim, kad Visuomenė panorės paremti šį «šviesos» užmanymą. Juk mokslus einanti jaunuomenė, tai Lietuvos didžiausia viltis!

Mariampolė, Suv. gub. 7. II. [25. I.] 1908.

«šviesos» Komitetas:

Pirmininkė *Joanna Grininė*
 Sekretorius *P. Vitkauckas*
 Kasierius *L. Ciplijauckas*
 Šanariai *A. Verbila, D-ras K. Grinius.*

Pinigus prašom siųsti šiuo adresu:

Russia-Lietuva. Mariampolė, Suvalkų gub.
 Advokatui Liudvikui Ciplijauckui.

Moteru sanjungos reikale.

Šiandien vienu svarbiausiu moterų uždaviniu turėtų būti apšvietimas ir apšvietimo platinimas tarpe savo draugų, da tamsybėj paskendusiu. Vienok, tas darbas labai sunkus, ypač dėlto, kad mažai yra lietuvaičių, mokaančių skaityt, o daugybė yra nemo-kančių ir nesistengiančių pramokti. Bet tokių sutvėrimų kaltinti ir gi negalima, nes gal jie būtų ir gerai išsilavinę jeigu būtų kam kelias parodyti. Jau seniai yra pakeltas klausimas apie reikalingumą moterų organizacijos, bet iki šiolei, jeigu neklystu, mažiau buvo pritariančių, nes nesupratom reikalingumo vienybės. Vienok laikui bėgant viskas pasaulėje mainosi, tai ir senosios nuomonės mainosi. Kaip sakiau, seniai buvo manoma sutverti moterų sąjungą, bet teip manė tik pavienės ypatos. Pastaruoju laiku Lietuvai-čių Apšvietos draugija Brooklyne pamatė tą būtina reikalingą darbą ir pasiryžo šaukti visas į vienybę. Draugės! Ištikrųjų jau laikas mums susijungti į vieną organizaciją. Jeigu jau Lietuvoje

moters po teip despotiška caro valdžia įstengia, tai kodėl mes negalim jas pasekti? Argi mes ir tikėsimės, kad kas kitas apie mus rūpintųsi. Ne, niekas neišgelbės jeigu lauksime tik susimylėjimo. Šiandieniniame surėdyme moters neturi jokių teisių, ne vien mokyklose, pabrikuose, bet net ir šeimynose. Žinoma, tame kaltė pačių moterų; nesakau, kad tų, ką dabar gyvena, bet tų, ką pirmiau gyveno, — kam pamynė savo teises, o liko vien prakeiktomis vergėmis ne tik dvasiškųjų ir svietiškųjų kapitalistų, bet ir savo vyrų.

Tankiai skaitome laikraščiuose šauksmus į lietuves prie mokslo. Bet nieks ikišioliai neišrado kelio prie jo. Beje, mes suprantam mokslą — skaitymą pažaugesnių raštų, bet turime nepamiršt, kad nė pusės lietuvių nėra mokaančių skaityt, o suprantančių, ką skaito, da mažiau! O jau apie moteris nėra ką ir svajoti, jų da mažiau mokaančių. Todėl katros suprantate galybę mokslo, pašvenskite nors valandėlę tom seserim, kurios da neturi proto, tad jos gal nors savo kūdikius užaugš naudingesniais draugijai!

Socijalistai pripažįsta moterims lygiais teises, bet tik tuomet moteris jas įgys, kada ji pati jų pareikalaus. Vienok gerai žinom, kad moters niekuomet neatsieks savo tikslo priklausydamos prie organizacijos kartu su vyrais, nes jau turime progą patirti: vyras priguli prie LSS., tuo tarpu jo moteris neturi pusvalandžio paroje paskaityti laikraštį ar knygelę, nes privalo apruošti šeimyną, susidedančią iš 8 ar daugiau ypatų, ir tuomi padeda savo vyrelini «duonos pluta» uždirbti, o dar kartais tas «apšviestas» vyrelis, dirbęs 10-12 valandų, visai nepaiso, kad jo moteris da daugiau valandų dirba, ir jeigu nepasiskubino vakarienės pagamint, tai ir pavaišys «gražiais» žodžiais.

Draugai! Jūs, kurie simpatizujete moterų apšvietimui, pašveskite spėkų, kas kaip galite: plunksna, kalbomis, prelekcijomis ir tt. Tikiuosi, kad jūs, socijalistai, kurie pripažįstate moterims teises lygias su vyrų teisėmis, pakelsite šį klausimą sekančiam susivažiavime LSS. ir pagelbėsite suorganizuoti moterų sąjungą.

Ona Baronaičiūtė.

* * *

Sutvėrus moterų sąjungą būtų labai naudinga ir tai labai reikalinga, nes tik suvienytoms spėkoms darbuojanties, tik suvienytom spėkom kovojant su tamsybe, mes galim ją pergalėt, nuo ko priguli žūtis mus slėgiančiai vergijai ir vargams, o viltis geresnio būvio!

Tiesa, galima teip pat veikt tam labai ir LS. Sąjungoj, bet kad da beveik visos mūsų moters žiūri per storus tamsybės akinius, per kuriuos jom yra sunku įtėmyt tikrą šviesą, ji da joms išrodo per daug raudona, teip, kaip saulės šviesa, žiūrint per apdumtus stiklus, — todėl reikia pirma tuos akinius nudilint, tada šviesos spindulįs ir pačios greičiau pamatys.

Taigi, man regis, panaši sąjunga įstengtų diktokai tame dalyke patarnaut. Turėdama mintyje norą vien gerovės moterims, tamsybės suvargintoms, nuskriaustoms, kas rišasi su gerove visuomenės, aš geisčiau, idant mylinčios laisvė ir apšvietą lietuvės pašvestų kiek galėdamos triūso tam užmanymui, kad jis išsipildytų, o beabejonės pastumėtų mūsų diktoką žingsnį pirmyn kovoje su mūsų tamsintojais ir skriaudėjais!

Lietuvaitė.

Nėra abejonės, kad būtų gerai, kad susitvertų pirmėiška moterų sąjunga. Bet pradedant tą klausimą judint, reikia s y k i u paduoti ir praktiškus dalykus: pamatą, ant kurio tversis sąjunga, šaltinius, iš kurių ji gyvastį ims — žodžiu, kaip ji turėtų tvirtis ir kaip galės išilaikyti jau susitvėrus.

Šitą pasargą dedu dėlto, kad toliaus draugės ir draugai neužsiimtų rašinėjimu vien gerų linkėjimų da neesančiai lietuvių mote-

ru sąjungai, o tik imtusi už tikro darbo, kuris turi atnešt vaisius, jei ištikro norės tų vaisių, t. y. Amerikos lietuvių moterų sąjungos.

Redaktorius.

Rusijos Jungtinės Valstybės.

Rusai revoliucionieriai, New Yorke apsigyvenę neseniai išleido manifestą, kuriame apkaltina carą ir apskelbia Rusijos respubliką, panašią į Amerikos Jungtines Valstybes. Apkaltinimų yra 16, o respublikos apskelbimas susideda iš 12 punktų. To revoliucionierių komiteto pirmsėdžiu yra janarolas Ivan Narodny. Manifestas tapo apskelbtas Am. angliškuose laikraščiuose ir išsiuntinėtas visų šalių valdžioms, taip pat ir carui. Manifeste pasakyta carui: «nuo jūsų esti atimtas sostas ir visa jūsų dinastija jokių karališkų teisių Rusijoje nebeturi. Jūs ir jūsų dinastija turi būt ištremta iš Europos Rusijos ir Azijos Rusiją*, kur jums apsigyventi bus duota tam tikra provincija (gubernija). Mūsų apskelbiame Rusijos respubliką, vardu «Rusijos Jungtinės Valstybės»; jos gyvavimas prasidės nuo spalio mėnesio 30 dienos 1910 metų». (Žiūr. iliustraciją — piešinį).

Šita apskelbusi «tikroji Rusijos žmonių valdžia», būsianti lig tol, kol nenugriaus dabartinės piktadarių valdžios, padalina Rusiją į 12 valstybių: Finlandija, Lenkija, Lietuva, Estai, Latvija, Ukraina, Kaukazas, Turkestanas, Rytų Siberija, Vakarų Siberija, Šiaurės Rusija, Pietų Rusija.

Dabar ta valdžia vedanti Rusijos žmones į ramią kovą, o atėjus laikui pavartosiant spėką, kardą.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Am. Jungtines Valstybes. Ohio valst. Collinwoodo miestelyje, kaip jau minėta, užsidegus mokyklai, sudegė 180 vaikų. Dabar tėvai ir kiti jautresni žmonės nusiuntė prašymą prez. Rooseveltui, prašydami, kad tą dalyką ištirtų federališkas (jungtinis) teismas, nes valstybės (Ohio) ir pavieto valdžia visai tą dalyką užmetė ir

*) Taiigi į Siberiją.

niekio nekaltina. Tėvai nori, kad kas būtų apkaltintas. Apkaltint reikėtų visą sistemą, netvarkingą mokyklų įtaisymą.

Pagal Darbo ir Vaisbos sekretoriaus įsakymą jau kelios dešimtys «nepageidaujama» ateivių (piktadarių, «anarchistų») išgabenta iš Amerikos. Iš Pittsburgo apygardės, kaip rašo laikraščiai, busią neužilgo išgabenta tūkstančiai ateivių.

Tarp Japonijos ir Jungt. Valstybių, menama, įvyks «susidraugavimas». Menama iš to, kad Japonijos ambas. Washington, Takahira, įdavė J. Valst. užsienio sekretoriui Rootui laišką, kuriame Japonijos valdžia kviečia J. Valst. eskadrą pakeliui užsukti į Japoniją. Užkvieta Jungt. Valst. valdžia priėmė. Tikisi, kad ir Kynai atsikreipsią su panašiu pakvietimu.

Kovo 28 d. New Yorke buvo didelė bedarbių demonstracija. Policija veikliai ją skirstė. Daugybę sužeidė. Taip būriai jai elgiantės vienas italas metė bombą, kuri jį patį sužeidė ir draugą užmušė. Amerikoje darosi Rusija!

Rusija. Nubaustieji 1-os dūmos atstovai (167), nenorėdami sėdėti po 3 mėn. padavė prašymą senatui, kad paliuosotų. Senatas atmetė. Jie apkaltinti už pasirašymą po Viborgo manifestu į žmones.

Vokietija. Parlamentą laikraščiai boikotuoja. Mat centro (katalikų) atstovas, Greobler, laikraščius įžeidė, korespondentus pavadino «kiaulėmis» ir tt. Tai laikraščiai netalpina atstovų kalbų, nieko nemini apie parlamento darbus, kol tas «kiaulintojas» nebus priverstas atšaukt apšmeižą.

Prancūzija. Jau nuo 2 metų eina klausimas apie įvedimą pensijų darbininkams. Dabar parlamentas rengiasi priimt tą, kiek permaintytą, sumanymą. Darbininkai per 30 metų turėtų mokėti 2 proc. iš savo uždarbio, tiek pat ir darbdaviai; tada senatvė (nuo 60 metų) darbininkas gaus pensiją (72 dol. metams). Kiek nepriekš, tai valstybės išlaidas pridės.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Socialist Party (Amer.) visuomenės komitetas balsavo įnešimą, kad S.P. tvirtai stovėtų ant savo principų, nedarytų jokių nusileidimų vienijantės su kita partija ir kad pripažįstanti jos principus kitos partijos nariai įeitų į S.P. kaip atskiri nariai. (Tas klausimas kilo iš vienybės tarybos su «Soc. Labor Party»). Už tatau balsavo 36 vis. kom. nariai, prieš — 6, o 22 susilaikė. Įnešimas priimtas.

S.P. susivažiavimas atsibus Chicagoje, gegužės 10 d. Visuomeninio komiteto (National com.) narys V.F. King, iš Michigano valst. įneša, kad partijos sekr. raportuotų būsimam susivažiavimui platformą, priimtą 1904 metų susivažiavime, kad ją antrą kartą priimtų šiame susivažiavime. — Kitas narys, Work, yra padavęs naują (naujų formų) platformą, kuri dabar diskutuojama partijos «Biuletene».

Visuom. kom. narys Work, iš Iowa valst., paduoda sumanymą — pataisymą prie konstitucijos, kad pildomasis partijos komitetas susidėtų iš 11 narių (dabar, pagal part. konst. susideda iš 7 n.); sumanytojas padalina visas Jungtines Valstybes, Hawaii ir Filipinų salas į 11 distriktų, nuo kiekvieno distrikto turėtų būt vienas pild. kom. narys.

Vis. k-tas renka komisijėlę (3 yp.), kuri būsimam susivažiavimui turės surengti taisykles ir reikalų tvarką. Kiekviens vis. kom. narys galėjo paduoti po 3 kandidatus; padavė tik 22 nariai, taigi iš viso 66 kand., iš kurių išrinkti 3 ypatas.

Soc. Party susivažiavimui delegatai išrinkta šiuo būdu (pagal konst. str. 10): kiekviena valstybė ar teritorija renka po vieną delegatą abelnai ir po vieną nuo kiekvienų dviejų šimtų narių, pil-

nai išsimokėjusių. Tokiu būdu susivažiavime galės būt apie 210 delegatų.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Alaskos žuvininkai rengiasi streikuoti. «Alaskan Fishermen's Protective» unija kovo 27 d. nusprendė kovot priešais darbdavių užmanymą numušti jiems uždarius po 20 nuošimčių (20 centų nuo kiekvieno dolerio). Jei tas numušimas įvyks, tai 3000 žuklėjų sustreikuos.

Bedarbius mušu nuo darbo. Kovo 18 d. Clevelande (Ohio) bedarbiai, kurie grudosi prie darbo į plieno trusto dirbtuvę (Amer. Steel & Wire Co.) gavo pilti nuo policijos. Tai buvo kruvina pyla. Viens mirtinai sužeistas, dangelis sužeista smarkiai, bet gal pagis.

Bėga iš Amerikos nuo mašinamo uždario. Massachusetts valst. Chicopee ir Holyoke vatos dirbtuvių savininkai nusprendė numušti savo darbininkams uždarius po 10 nuošimčių (10c. iš dol.). Ten dirba 4,500 darbininkų, daugiausiai lenkų (75 nuošimčiai, t.y. 75 iš kiekvieno 100). Lenkai, metę darbą, tikėdami, kad krizis ne greit baigsis, krūvomis rengiasi važiuoti į Europą. Laivų agentai neišteko jiems bilietų 3 ir 4 os klesos. Daug, mat, važiuoja į Europą.

Boikotuoja aly. St. Louis, Mo. Sustreikavus bravorų darbininkams, savininkai ima streiklaužius. Streikininkų unija išleido 100 tūkst. atsišaukimų, kad nė viens unijistas ir šiaip geri piliečiai negertų tų bravorų alaus.

Kiek bedarbių? New Yorko laikraštis «World» paduoda skaičių kiekvienos valstybės bedarbių. Suprantama, ne pilnas skaitlius. Iš viso parodo skaičių: 1,208,619 (1 mil. 208 tūkst. 619).

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Kryvulė Pildomojo Kom. N 24. Veikiamasis Komitetas padavė įnešimą, kuo-veikiausia Sąjungos turtą apsaugot nuo ugnies, vertėje \$1.000 vardu Pild. Kom. nario draugės T. Andziulaitienės. P.K. nubalsavo taip: Visi sutinka apsaugoti LSS. turtą. Kaslink sumos, vienas narys balsavo už \$1.000, o du reikalauja, kad 1-ma kuopa paskirtų komisiją apžiūrėjimui LSS. turto; kadangi LSS. turtas siekia į \$2.000, tai ant tos sumos turi būt apsaugota.

Kryvulė P.K.-to N 25. Drg. J o v a r a s, žinomas visiems poetas, atsišaukė prie LSS., kad jam už jo raštus būtų nors po 2c. už eilutę primokama, kitaip vargas jį privers toliaus paliaut rašius; P.K. pilnai tam pritarė, bet nėsant užtektinai Literatūros fonde pinigų, mano, kad, atsišaukus į visus LSS. draugus, gal ne vienas pasistengs ūmu laiku kiek paaukauti. Šiuomi ir kviečiama prie to draugai ir «Kovos» skaitytojai.

Kryvulė P.K. N 26. Atsišaukė jau antru kartu į P.K. draugija «Šviesa» (iš Lietuvos), kurios tikslu yra šelpti mokslaeivius, prašydama šelpti juos. P.K. pilnai sutinka. «Atsišaukimas į visuomenę» dabar yra apskelbtas «Kovoje».

Pagal Pild. Kom. nutarimą, kovo 18 d. Sąjungos turtas tapo apsaugotas nuo ugnies, vertėje \$2.000, vardu LSS. L i t h u a

n i a n S o c i a l i s t F e d e r a t i o n. P.K. buvo nubalsavęs, kad apsauga būtų padaryta ant vardo vieno P.K. nario drg. T. Andziulaitienės dėlto, kad buvo manoma, jogei tiesiok vardu LSS. nebus galima, kol da čarterio nėra. Nuėjome pas apsaugos kompaniją, pasirodavijus apie tai, pasirodė, kad galima ir be čarterio apsaugą užrašyti tiesiok vardu LSS., ką ir padarėme pas German American Insurance Co. of New York.

LSS. IV-tas Susivažiavimas prasidės gegužės 10 d. Visos kuopos privalo rinkti delegatus, svarstyti įnešimus, o kurios negalės pasiųsti delegato, malonės prisiųsti savo nutarimus.

Apie susivažiavimo vietą, užėigą delegatams, ir susivažiavimo programą praneš 1-mos kuopos paskirta komisija.

Nauja kuopa: New Philadelphia, Pa. kovo 8 d. susitvėrė nauja kuopa, kuri užima vietą buvusios Ansonia Conn. N 47.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Prie IV-to Susivažiavimo.

Draugai, draugės, kuopos ir pavieniai: Drįstu atsišaukti prie jūsų, kad mes rengtumės prie IV-to susivažiavimo, nės jau laikas visai trumpas, o dar nieko neturime pradėję veikti, darbo-gi yra užtektinai. Draugai! darykim įnešimus ir duokime apsvastyti kitoms kuopoms, kad paskui neiškiltų nesuipratimai, kad nebutų vaidų, kaip buvo po III-čio susivažiavimo. Tai, draugai, prie darbo; statykite ateinantiems metams kandidatus, kurie būtų atsakanti Sąjungos «vadovai», kurie pašvęstų savo spėkas Sąjungai ir visos pasaulės tarptautiškai organizacijai, kad viską dirbtų labai visuomenės. Draugai! neatidėkite to ant susivažiavimo rankų, ale jūs patys dirbkite, jūs patys perstatykite ypatas, tam tinkamas. Sąjungos labas priguli nuo jūsų, draugai, todėl da sykį atsišaukiu: griebkitės prie darbo ir dirbkite, nes, jus gerai žinote — Sąjunga, tai mes patys, visi jos nariai; Sąjungos reikalai tai mūsų visų reikalai; tai visi mes turime svarstyti, neatidėlioti ant kitų.

Linkėdamas viso labo Sąjungai

Pild. K-to narys P. Stankevychius.

Ką veiks 4-sis susivažiavimas.

Susivažiavimas netoli, o da labai mažai išaiškinta, ką jis turės veikt. Reikia tat žinot, žinot bent svarbiuosius punktus. Turi tai žinot ir kuopos, rinkdamos delegatus, ir delegatai, ir visi draugai.

Kalbant, ką būsimasis susivažiavimas turės veikt, reik suprast ir išsiaiškint, kokius uždavinius jam uždavė naujai įvykusios mūsų sąlygos. Pirmiausia reikia suprast, kad 4 sis ir, juo labiau, tolesni susivažiavimai neturės v a l d a n ė i o s galės. Jis, kaip jau po porą kartų priminiau «Kovoje», nespręs didžiųjų klausimų, kurie gyvai atsiliepia kiekvieno draugo prote, jis tik galės apkalbēt ir išdirbt pleną tiems klausimams įvykdyti. Jis nerinks joki Sąjungos viršininką, nes demokratiškas rinkimo būdas tam priešingas; jis nē kandidatų negal statyt, kaip tai padarė V. K-tas, nors ateityje nē jis tos galės neturės. Socialistai, dėlto tankiai vadinasi socialdemokratais, kad jie turi visados atmintyje uždavinius: kaip

galint lavint socijališkoj teorijoje ir pratikoje kuoplačiausias darbininkų minias, pratint prie savistoviško galvojimo ir veikimo savo organizacijoj ir visuomenėje, neatsidedant ant darbščiųjų ypatų, ant vadovų. Atskiros ypatos, vadinami vadovai, ar delegatai gali tvarkyt organizaciją, teip, kaip moka, tik tada, kada da jos nėra, kada ji tik tveriasi. Tada ir susivažiavimai būna i s t e i g i a m i e j i e, turi viršiausią valią. Toliaus demokratiškoj organizacijoj ta viršiausia valia pereina ant kiekvieno nario, bendrai imant, ir išsireiškia visuotinu balsavimu, referendumu. Mūsų organizacijai stovint ant žemo išsilavinimo laipsnio draugijos klausimuose, 1 as, 2 as ir net 3 čias susivažiavimas turėjo viršiausią valią. Ketvirtasis susivaž. turės tik mažą dalį tos valios. Bet užtai jis turės daugybę kito darbo, vaisingo darbo, kurį gali atlikt t i k susivažiavimas.

Paduodu, sulyg savo nuomonės, svarbiausius dalykus.

1) Pirmu dalyku, kurio susivažiavimas turėtų užsiimt, statau k o n s t i t u c i j ą. Perkratyti, pertaisyti, konstitucijos sumanymą ir pabaigti ją — ot, tai svarbiausias ir vaisingiausias susivažiavimo darbas. Konstitucija daroma ne vieniems metams; ji gali būti mainoma (per referendum) kas mėnuo, bet pamatinis jos peržiūrėjimas ir permainymas gali atsitikti i keletą, i keliolika metų.

2) Prie konst. būtų reikalinga išdirbti susirinkimų tvarką, nors trumpoje formoje. Bet šitas dalykas nėra teip svarbus: ir viena ypata gali tai parašyt pagal jau seniai išdirbtas parlamentines taisykles.

3) P r o g r a m o peržiūrėjimas ir perdirbimas jo kalbos: per daug jame yra nereikalingų tarptautiškų žodžių. Reikia padaryt suprantamesniu platesnejai lietuvių miniai.

4) Da ikišiol nepakeltas klausimas apie aplikacijas, vartojamas naujus narius priimant. Tai būtina reikalinga, ypač šiuo laiku, kada daugelis pabėgėlių iš Lietuvos pasivadinę socijaldemokratais pristoja prie Sąjungos, o paskui pasirodo, kad jų nepataikyta i savo vietą, ar pataikyta tarp geraširdžių sąjungiečių, kuriuos paskui gali visai vartyt tie garsieji negirdėti «revoliucijonieriai», arba da blogiau atsitinka net tikri chuliganai, kurie da gi apvagia drauges. Aplikacija bus tai kaipi tam tikros rūšies kvotimas, egzaminas iš mūsų programo bei konstitucijos, ir paskiaus negalės narys teisintis, būk nežinojęs, kad prisidedas prie socijaldemokratiškos organizacijos, o ne prie kokio «radikališkų frakcijų mišinio». Teip jau yra atsitikę. Toliaus nebus galima teip greitai bile ką priimti i narius. Iš to grėsia Sąjungai biaurus drugys, o ne, tai ir nesąmoningas pasiskaidymas. Politikiškų revoliucijonių partijų priimta teip: geriau darbuotis su mažesniu skaičium narių susipratusių ir partijai pasišventusių, negu tu daugybe abejotinių ypatų, atšalėlių, arba svyrnuoklių, mainančių savo nuomonės ir idėjas pagal mėnulio atmainas.

5) Susivažiavimas turėtų smulkiai išdirbti taisykles apie pašalinimą narių ir kuopų, peržengusių ir cinančių priešais LSS. konstituciją, programą, taktiką, teip, kad tokiuose atsitikimuose negalėtų gimti koki nesupratimai, nenaudingi pasiteisinimai ir vaidai. Tas dalykas priklauso prie konstitucijos; bet taisyklės galėtų būti kaipo priedas, tinkantis i parlamentinių taisyklių skyrių.

6) Prie to pat skyriaus reikalinga pridēt išdirbtus t r e č i ū j ū t e i s m o taisyklės arba veiksmarodžius. Reikia atmint, kad juo demokratiškesnė draugija, juo viską aiškiau daro, įstatymai yra vienprasmiai, visiems suprantami, prieinami. Žinant lietuvių apšvietimo stovį, mums reikia ypatingai pasirūpint apie tai, kad kaip konstitucija, programos, teip ir atskiros taisyklės būtų kuoplačiausios, o tam reikia plačiau viską apdirbt.

Be to visko, kas aukščiau sakyta, susivažiavimas svarstys kilusius klausimus apie 1) «Kovos» pataukinimą, 2) priedus, 3) dienraščio įkūrimą, 4) spaudos mašinų įtaisymą, 5) savų namų įkūrimą. Nors kitas klausimas būtų šiuo laiku tik gražia svajone, bet mes

negalime jų ignoruot (nepaisyti), kadangi mums «žmonių balsas tai dievo balsas». Susivažiavimas privalo plačiai apsvarstyt tą svarbų klausimą, kuris vadinasi bizniu, be kurio mes negalim gyvuot nė dienos. Labai bloga būtų buvę, jeigu Sąjunga da ilgiau būtų gyvenus «senosios» tvarkos bizniu, t.y. traukus gyvenimo sultis vien iš narių kišenių, iš plikų mėnesinių mokesčių bei aukų. Mes nedarysim gal toliau jokių biznių, nenešančių tiesmukos naudos mūsų idėjai (gal išmesim ir «melagingus apgarsinimus», prieš ką kilo teisingi draugų balsai); bet mes turime teip gudriai surėdyti tokį biznį, kuris neštų v i e n s o c i j a l i z m o išsiplėtojimul naudą. Čia reikia sudaryti visą sistemą platinimui įvairių, progresui prigelbstančių raštų ir tam panašių spaudos dalykų. Ir aukų rinkimas turėtų būti gudriai sutaisytas, teip, kad nenusibostų vienodas būdas.

Baigdamas nurodinėti tuos kelis, anaipol ne visus, susivažiavimo uždavinius, noriu išreikšti tai, kad miela man būtų matyt, kad draugai, nors tai trumpas laikas, rimtai tai apsvarstyti, įduotų instrukcijas savo delegatams, o šiuo tarpu keltų viešai da neiškeltus svarbius klausimus. Drgg. delegatai labai gerai padarytų, kad viską susirašytų ant popieros; paimkim — išsiaiškina koks konstitucijos, programo, taktikos punktas, ir užrašyt tai pilnai — bus puiki medega susivažiavimui; jei kas nesuraisys, lai ne syki pagalvoja, kad susivažiaviman atvažiuotų su kokiais nors plenais galvoje Sąjungos labui, mūsų idėjos labui. Kuopos privalo rinkti i delegatus tokius draugus, kurie geriau apsipažinę ir veikliai dalyvavę Sąjungos reikaluose jos naudai ir teipgi pažįstanti kiek nors Amerikos santikius, socijalistų ir darbininkų judėjimą, ypač abelėnų politiką ir mūsų broliškąja Socialist Party, su kuria mes iš pat pradžių tariamės susidēt. Apie tuos klausimus susivažiavimas teipgi svarstys. Be to, gerai būtų, kad delegatai atsiveštų parašę rezolucijas ant įvairių tēmų: apie santikius su «Soc. Party», su kitoms partijoms, su LSDP., apie jos susidėjimą su Rusijos SDDP., apie revoliuciją Lietuvoje, apie bedarbę Amerikoje ir tt. ir tt.

Draugai visi ir būsimieji delegatai! Renkimės prie susivažiavimo ne dėl pasisvetinėjimo, bet dėl darbo, naudingo darbo, naudingesnio, negu ikišiol buvo. Dabar svarbus laikas, didysis judėjimas žada apsiaust Ameriką ir mes turime ruoštis skubiai, kad ne užtiktų besnaudžiant, kad atliktume savo istoriškąjį uždavinį!

J. Baltrušaitis.

LSS. sekretoriaus klausimas.

Sulyg pranešimo LSS. sekretoriaus kaslink referendum P.K. apie rezidenciją sekretoriaus, 27-ta kuopa šiuomi praneša, kad sekretorius gal atlikt savo pareigas, gyvendamas ir kitam mieste, ne tam kur išeina organas, ant ko pritarė 22 balsai; prieš — nėra.

Organizatorius *Jonas I. Kazlauckas*,
protok. raštininkas *M. Paukščiūtė*,
finansų raštininkas *T. Senkievičius*.

Kartą užvedēm naują tvarką, tai ir laikykim. 45 kuopos įnešimas pats per save nupuola. Nes sekretorius negali gyvent kitam mieste dėl šių priežasčių: apsiimdamas už mažesnę algą turės dirbti dirbtuvėj, o parėjęs iš darbo tvarkyt knygas, atsakinēt ant klausimų kuopų, pavienių, sutraukt mėnesines duokles. O kad atlikt tą visą darbą, reikia nors aštuonių valandų darbo kas diena. Dėlto visi atsakymai užsitrauktų iki neapbrėžiuotam laikui. Draugai ir draugės! Mums reikia sekretoriaus apmokamo, kuris tik mums tarnautų. Mums reikalingas sekretorius, kuris moka anglišką kalbą ir raštą ir žmogus, kuris galėtų mums duot patarimus ir pranešimus nuo anglų partijos ir kitų partijų darbininkų. Dėlto apsvars-

tykim ir pastatykim tam tinkamą kandidatą. Be to, sekretorius prie čarterinotos mūsų LSS, turės būt Jungt. Valstybių pilietis, nes to reikalauja įstatymai.

J. A. Stankus.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Worcester, Mass. Žmoneliai čionai nuliudę, nes jau jaučia baisų gyvenimo smugį «krizį». Krizis čionai ne vienam išlupo paskutinį kšnij duonos, ne vieną paliko pusnuogį, daugel šeimininkų gyvenimų suardė, daugybę ir į kapus nuvarė; daugel auų priglaudė kalėjimai, kiti pakliuvo į pataisos namus, kitus paskyrė ant «State Farmes» (valstybės ukės). Daugelis jaunų vyrų eina į policijos stotis prašyti nakvynės ir duoda save areštuoti kaipo valkatą, dėlto, kad neturi kur pasidėti ir ką valgyt. Už tai čionai teismas «Central district Court» apdovanoja kožną tokį kankinį savo gausiomis malonėmis — po 20 dienų į «pataisos» namą. Ar ne gra-

Pasikalbejimas.

Parašė Juozas Ilgūnas.

(Pabaiga)

DĖLKO jūs, socialistai, užsiimate kovojimu už kitų teises? Juk, kiek aš pažįstu socialistų, tai beveik žėdnas, neišskiriant nė tamstos, vis turi geresnį darbą, geresnį gyvenimą, nei šiaip jau kokis žmogus iš darbininkų klesos. Na, o jeigu jūs už kitus geriau gyvenat, tai kam da jum kovoti?

— Nors tai ir keblų klausimą, tamsta, man uždavei, bet, kiek mano protas leis, pasistengsiu išaiškinti. Socialistai susideda, abelnai, iš mažiau—daugiau mokintų žmonių. Na, o šandie, kuris tik nors kiek mokintas, tas turi ir darbą geresnį. Nors męs šandie turime ir daug mokintų, bet kas iš jų? Mūsų «mokytieji» išaina mokslus didžiumos trisus, o išėję nesistengia jai atsilyginti, bet da labiau didžiumą, t. y. darbininkų luomą slėgia, nes tą syk sukimui turi «didesnį» protą! Iš tų visų «mokytyjų» vos tik maža dalelė pašvenčia savo spėkas visuomenėi. Visuomenė susideda beveik tik iš darbininkų, nes turčių yra tik saujalė! Kurie pašvenčia savo trusą daugumui, tie ir yra susipratę darbininkai; o jeigu darbininkas, arba ir mokslinėus, ir pats kapitalistas — susipras,

ži mielaširdystė dabartinės valdžios? Darbininke, atverk akis savo ir pažiūrėk, kokis likimas tavęs dar laukia.

A. J. Viznis.

Brooklyn, N.Y. Buvo rengiama bedarbių demonstracija ant 7 d. kovo, tat 6 d. kovo buvo prakalbos, parengtos 19 kp. LSS. Ir lietuviškų šnipų buta; pranešė jie policijai, kad susirinkimas buvęs parengtas anarchistų ir kalbos buvę anarchistiškos. Policija uždarė svetainę p. Draugelio. Tos prakalbos atsibuvo Tautiškam name, tai nuštriuopavo Taut. namą už pardavinėjimą šventą dieną svaiginančių gėrimų.

Kovo 8 d. Progreso ratclis laikė prelekciją, na, ir ten atsivilkio du lietuviški šnipai, bet pasivėlino, tai vieno vaikino klausinėjo, ką kalbėjo. Tas labai gerai atrėzė, kad šūipas susigėdo. Kitą kart paduosiu tų šnipų vardus.

Širš.

Bayonne, N.J. Standard Oil Co. darbai eitų neblogiausiai, kad kitokis butų tvarkos vedimas. Nežinia, kas tuos busus teip išmokino, kad tuos pačius smaugia be jokios atvangos, 30 valandų (be pertrukio? Red.) turi išdirbti, o naujų neima, bedarbių ir čia yra minios, kas rytas apgulę vartus, ir jeigu tie patys turi išdirbti 30 v. ar daugiau, iš ko aiškiamatosi, kad čia reikalinga da darbininkų, nes galėtų tą darbą atlikti dienos laike su daugiau darbininkų. Dabar lietu-

tai jau jis ir kovos už visų buvio pagerinimą. Todėl socialistai ir vadinasi susipratę darbininkai. Šandie tik tas nėra socialistu, kuris socializmo nesupranta, ar tai per savo tamsumą ar per egoizmą (savmylybę), arba kitų įbailintas...

— Bet, meldžiamasis, juk ir Rockefelleris, aš misliu, supranta socializmą, bet kodėl jis teip jo bijosi?

— Tamsta, jis ne teip bijosi socializmo, kaip netekt «žibalo karaliaus» vardo, beje: ant kitų viešpatavimo bei tų milijonų, kurie dabar jam įtaisė tą «rojų ant žemės», kurį privalėtų turėti tik darbo žmonės.

— Gal ir tiesa, — sutiko draugas: — Bet, kad visi sako, kad socializmo laikuose bus visiems gerai gyventi, tai ar kapitalistams bus da geriau, ar blogiau?

— Juokingas tai klausimas, tamsta:— Dabar kapitalistai suglemžė visos pasaulės turtus. Todėl darbininkai turi vien tik vargą vargti, dėl kitų lelavimo... Na, o kapitalistai nieko nedirbdami gyvena teip, kaip tas Lozorius, po myrio «ant kelių Abrahamo» danguje. Todėl socializmo laikuose «jiems» bus blogiau gyventi, kadangi jiems reiks dirbti lygiai su visais ir lygų užmokestį gaus. Jų milijonus panaikys ir jau paskui nieks nesakys, kad «aš ponas», bet «męs ponai». Nieks nesakys, kad, paimkim pavyzdžiui, — šitas namas yra «mano nuosavybė», bet «mūs».

— Bet, — pertraukė vėl mane draugas. Bet su žodžiais nieko negali padaryti: vistiek, ar męs sakysime — «mūs», ar

tinke, atverk akis
ukia.

A. J. Viznis.

ių demonstracija
s, parengtos 19
ie policijai, kad
albos buvę anar-
elio. Tos prakal-
vo Taut. namą
gėrimų.
ciją, na, ir ten
tai vieno vaiki-
atrėžė, kad šni-
ardus.

Širė.

ėitų neblogiau-
ia, kas tuos bo-
e jokios atvan-
irbtį, o naujų
gulę vartus, ir
iš ko aiškiai
galėtų tą dar-
Dabar lietu-

odėl socialis-
i. Šiandie tik
ta, ar tai per
rba kitų įbai-

aš misliu, su-

kaip netekt
avimo bei tu
žemės», kurį

kad visi sako,
ti, tai ar ka-

ar kapitalis-
ininkai turi
o kapitalistai
s, po myrio
mo laikuose
dirbti lygiai
panaikis ir
(mės ponia).
s namas yra

su žodžiais
- «mūs», ar

vius išradę kaltes, išvaro iš darbo, o į jų vietas stato airišius, ir tai vis kur tik iš geresnių darbų.

Vietinis.

Shenandoah, Pa. Jau nuo pabaigos sausio mėnesio, anglių kasyklose dirbo tik po 4 dienas į savaitę, o po kovo 9 d. visai sustojo dirbę apie 3 kateriai (anglies trintuvės) Readingo Komp. paleisdami ant priverstinių vakacijų 5.000 suviršum angliakasių. Lench Valley Co. kasyklose da ir dabar tebedirba po 4 dienas per savaitę, tik nežinia, kaip ilgai. Žada ir toji sustabdyti darbus. Kadangi šiose apylinkėse kitokių darbų nėra, tad daugumai grėsia badas.

Ant 26 d. vasario, vietinė Liet. Soc. kuopelė parsikvietė kalbėtoją drg. Haywoodą, kurio klausyti susirinko gana diktokas būrelis. Kalbėjo daugiausia apie unijos reikalus. Klausytojams jo kalba patiko. Likusius nuo įžangos \$ 10.00, po apmokėjimo išleidų, pasiuntė į anglų socialistų partijos centrą.

A. Mozūras.

Brooklyn, N.Y. Kovo 22 d., nedėlią, pas lietuvišką bažnyčių policija areštavo 7 vyrus, plakatų dalintojus; keturi jų yra LSS. 19-tos kuopos draugai. Ant rytojaus buvo teismas ir visiems nusprendė po 10 dol. baudmės arba po 10 dienų kalėjimo. Plakatai 19 kuopos buvo dveji: vieni dėlei teatro parengimo ant 28 d. kovo, kiti dėl visuomeniško susirinki-

«mano», čia nėra skirtumo, ar ne!

— Visai ne, tamsta. Tie žodžiai visai ką kitą reiškia! Šiandie, kolei privatiška nuosavybė viešpatauja, kolei ypatos turi ką «savo», arba nupirkę, ar šiaip jau suktybe įgiję, tai ir sako, kad «šis daiktas mano», o kai socialistiška gadynė ateis, tai tada visa draugija pasidarys, kaip ir viena šeimyna ir jau tada viskas prigulės visiems, t.y. visai draugijai, todėl ir vadysis «mūs», t.y. visų.

— Pilnai sutinku, su tamstos išvadžiojimu, — atsakė rimtai draugas:— Bet jau šešta valanda, todėl laikas eiti ant vakarienės. Ateisiu kitą syk su tamsta pasikalbėt. Tuo tarpu, — iki pasimatymo.

— Palauk, tamsta, — aš sulaikiau jį:— Aš turiu čia knygučių aiškinančių socializmo mokslą, kurios tamstai geriau papasakot gali, negu aš. Teipgi laikraščio «Kovas», visus 1907 m. numerius. Tas laikraštis, tai yra tikras rankpelių mokytojas. Tamsta skaitydamas «Kovą», atkreipkie atydą ant tęsiančios piešinio: «Ko nori socialdemokratai». Tenai gana plačiai išdėstyta graži socialistiška ateitis!... Perskaitys šiuos raštus, pamatysi, kaip tamsta pastosi socialistu...

Išėjo draugas, o aš pasilikau paskendęs mintyse...

* * *

Už kelių dienų atbėgos mano draugas su tais pačiais raštais, kuriuos aš jam buvau davęs ir užklausė manęs: «kaip

mo, reikale bedarbių demonstracijos kovo 28 d. Tai už tuos bedarbių apskelbimus ir tapo nubausti.

Bedarbiai rengia demonstraciją su tikslu išreikalauti iš miesto valdžios, kad užvestų visuomeniškus darbus, tas valdžiai nepatinka ir ji tikrai rusišką kovos būdą pradėjo vartoti. Daug turės darbininkai da kovoti, kol atsieks savo teisingus reikalavimus!

Baltimore, Md. Kaip visur taip ir pas mus darbai silpnai eina. South Baltimore (Curtis Bay) fabrikai beveik sustojo jau kelintas mėnesis, darbininkai išvažinėjo į kitus miestus ir į savo tėvynę. Daugelis čionais yra pirkę namus ant paskolos; dabar juos palieka kompanijoms už dyką, negalėdami daugiau mokėti. Daugelis neturėdami ramaus gyvenimo, išplėšinėja žydeliams kromus ir išnešioja alų iš karčiamų. Lietuviai daugiausia Vilniaus ir Kauno gubernijų; laikraščių ir knygų neskaito ir yra visai «ubagais dvasėje». Vidurinėje dalyje miesto lietuvių yra diktokai, kurie daugiausia užsiima kriaucystos amatu; jų darbai teipgi silpnai juda, nes daugybės yra žydų, ypač italų, kurie už daug mažesnę kainą siuva, kad ir kitiems yra sunku kovoti prieš didžturčius. Lietuviai kriaučiai yra prakilnesni, jie užlaiko laikraščius ir skaito knygas, daro socialistiškus susirinkimus ir apkalba darbininkišką judėjimą. Bet turime paprastą mūsų «dušių ganytoją». Pereitą nedėldienį kun Juozukas barėsi ant savo avelių, kurie eina į viršminėtas prakalbas, kad ruskio valdžia, girdi, neleidianti nė vieną lietuvių (socialistą) at-

gerą sėklą pasėji, ar gal išdygt blogi vaisiai, ar ne!

— Man rodosi, kad iš geros sėklos ir geri vaisiai išaugs, — atsakiau.

— Teisybę tamsta sakai. Todėl žinok, kad tamsta ir į mane gerą sėklą pasėjai su savo kalba ir raštais...

— Kaip tai? — aš nusistebėjau.

— Teip, drauge! aš jau esu socialistu! — pasakė draugas ir... apsikabinęs bučiavo mane. Atkabindamas nuo mano kaklo rankas sušuko: «Lai gyvuoja socializmas! Lai gyvuoja meilė, lygybė ir brolystė! Lai prasmenga despotas ir jo retėžiai!.....»

.....Saulė tuo tarpu jau leidosi ir štai spindulėlis įlįsdamas į kambarį per siaurą durų plyšelį lyg ir pratarė, nusišypojęs: «Palaiminti laisvės karžygiai, bet kažai ar jų darbas išduos vaisius kada!... Mėnulis lipdamas ant kalnelio, lyg ir sudejavęs pratarė: «Teip! jie iškovos žmonijai liuosybę, bet da didelis kraujo praliejimas bus, daug aukų kris, pakol raudonoji Laisvės vėliava plevėsuos tarpe šių dienų pasaulės penėtojų... Bet, kada ta vėliava pakils, tuomet žmonijos gyvuos meilė, lygybė ir brolybė!...»

važiuoti be prašparto, jie užmušinėją čionais kunigus(!); nevalia, esą dalinti plakatai ant gatvių, šaukiantieji ant prakalbų, geriaus sako užsimokėkite už lomkas, o nelaikykite pinigų bankoje, už kuriuos dar turite provotus.

S. K. Budvietis.

Kenosha, Wis. Kovo 11 d. atsibuvo demokratų partijos susirinkimas, parengtas kandidato į miesto majorus M. Scholley, kuris nesigailėjo alaus ir degtinės dėl paaukštinimo sąvęs. Įsigėrę tautiečiai susirinko pasiklaustyt veidmainingų kandidato žodžių. Daugelis nesuprato angliškos kalbos; dėlto užlipo vienas ant scenos iš vietinių lietuvių, kuris norėjo paaiškinti viską. Buvo matyt, jog neužmiršo pirm kalbos įsigert ant drąsumo. Prieš kalbą muzikantai užgriežė, o oratorius per tą laiką stovėjo rankas susidėjęs ant krutinės, galvą nuleidęs, krypuodamas į šalis, – buvo panašus į kareivį iš «Salvation armijos». Po muzikai pradėjo kalbėt. Girdi, kandidatas, likęs viršininku, įves daug gero dėl mūsų, pavels laikyti atvirus salionus lig kol kas norės. Kandidatas esąs žinomas gerai tarpe lietuvių ir pats anuos žino gerai dėlto, jog yra agentu nuo pardavimo alaus, o lietuviai perka nuo jojo alų, jis toks geras, kad lietuvių baliams paaukaujās po 2–3 bačkas alaus ir pažadėjęs ant statymo naujos lietuvių bažnyčios 50 dolerių. «Aš busiu š e l m a s, jeigu mēs negausme nuo jojo daugiau, kaip taps išrinktas ant majoro!» – pasakė kalbėtojas. Po to draugas vietinės 58 kuopos LSS. pasakė, jog oratoriaus kalba ne svarbi, bet kad anas paaiškintų nors demokratų partijos programą. Tas tik nusijuokė ir susirinkusiems pasakė, kad gana bus, einam išsigert. K. Čekui, parapijos kolektoriui vadovaujant, kiti pradėjo rékt: «Šalin cecilistai! Duokit aniems! Anų yra tik trjs! trjs! Duokit!» Bet ne atsidrąsino mušt.

Liudna yra matyti, kokia tamsybė pas mus viešpatuoja ir daug triuso reikia padėt dėl sužadavimo žmonių iš miego, apie ką rupinasi vietinė kuopa LSS.

Draugas.

Hyde Park, Mass. Mūsų miestelyj socializmas neblogai bujoja. Daug darbininkų priklauso prie unijų ir simpatizuoja socializmui.

Darbai toki: mašinų, vagonų dirbtuvės. Pastaruojuo laiku rengiasi prie milžiniško streiko prieš tai, kad kompanija nor įvest darbą nuo daiktų. Unijos priešinasi tam. Lietuviai ir lenkai labai toli pasilikę nuo socializmo ir unijų. Turim 85 kuopą LSS., neseniai susitvėrusią. Daug yra ardytojų, net kiti bėgioja pas savininkus svetainės, įkalbėdami, kad neduotų svetainės prakalboms. Bet savininkas svetainę liet. socialistam prižadėjo duot už pusę kainos, kaip nuo tų skundikų išgirdo, kad socialistai (jis pats mat socialistas).

L. Zavistanavičia.

New Haven, Conn. 27 kuopa LSS. kas nedėdienis klij-

bo name laiko diskusijas apie įvairius klausimus. Susirenka diktas burelis lietuvių. Per paskutinius kelis nedėdienius buvo gvildentas mokslas ir principai socializmo ir tapo užbaigta ant to, kad visi susirinkusieji vienbalsiai ir plojimu rankų pritarė, kad tarp įvairių organizacijų, socialistų organizacija yra naudingiausia ir atsakančiausia darbininkams. Be to buvo kelis syk sušauktas bedarbių susirinkimas, kur buvo sakomos trumpos prakalbos ir svarstymai apie jų reikalus; bet demonstracijų nekėlėm, nes dar šiandie yra abejotinos jų geros pasekmės.

F. Lenkevjičius.

Port Washington, N.Y. Čia lietuvių mažai tėra (bus ligi trejato desėtkų). Bedarbių yra nemažai, kaip visur šiame krizio laike. Lietuvių kuopos jokios nėra; laikraščių ateina tik 1 egz. «Kovos», «Žarijos» ir «Lietuvos».

15 d. vasario susirinkus į vieną burį, ir pribuvus kelium draugam iš Bleswell, N.Y. besilinksminant buvo atminta, kas dedasi Rusijoje ir Lietuvoj su caro pekliška valdžia, ir tapo LSD Partijai surinkta \$ 9.70 aukų (6,70 rev. reikalams ir 3 dol. kankiniams).

P. P-nas.

Brooklyn, N.Y. Nuo tulo laiko pasipažinome ir draugavaus su J. Petravičium, kuris pastojo mūsų 83 kp. LSS. nariu. Per užgavėnes, kaip paprastai, pas mus buvo susirinkę keli draugai, su kuriais ir Petravičius. Susipriešino apie socializmo idėją. J. P. kvietė mus pas save. Mēs nieko blogo nemislydami, nuėjome. Tarpe jo namų durių pasitiko su peiliu, su savais sėbrais. Du nieko nekalti liko sužeisti. Kuomet draugai mėgino užsistoti, J. P. gązdino, girdi, «pamokinsiu visus socialistus, ba čia jiems buti nevalia». Kelios savaitės atgal jį patį šelpė socialistai.

A. R. Puskunigis.

Springvalley, Ill. Man čia atvykus radau draugus nesu-pratusius, kurie kokius nebutus daiktus kiša prie politiškių dalykų. Jie man pradėjo rokuoti, buk kokis P.M. pribuvęs į kuopą sugadinęs socialistų vardą tuomi, kad nuo kokio vyro pagavęs pačią išvažiavo kitur. Už tokį darbą nieks jo negiria, bet draugams dėlto nereik teip karščiuotis; teip draugai besikarščiuodami tik kuopos dalykams kenkia. Reikia lavintis.

Svirpliukas.

Worcester, Mass. Aukos ir pasiteisinimas. Per prakalbas gruodžio 15 d. 1907 m. likos surinkta aukų \$ 3.80. Prieš rinkimą drg. Antonovas (kuris tuom sykiu kalbėjo) kvietė žmones dėti aukas pašelpai kovotojų už laisvę, socialdemokratų partijai. Norint jau buvo bedarbė pasirodžius, bet visgi karštesni draugai sumetė po kelis centus tam reika-

Susirenka
dėdieniai
tapo už-
ir plojimu
listų orga-
nizinkams.
imas, kur
e jų reika-
ra abejoti-

vydius.

(bus ligi
šiam kria-
teina tik

vus keliam
o atminta,
žia, ir ta-
ikalams ir

P-nas.

ir drauga-
LSS. na-
o susirinkę
ome apie
nieko blo-
pasitiko su
eisti. Kuo-
«pamokin-
Kelios sa-

kunigis.

agus nesu-
e politiški
pribuvęs į
koko vyro
s jo negi-
ip draugai
eikia lavin-

pliuks.

s i n i m a s.
cta aukų \$
ykiu kalbė-
laisvę, so-
pasirodžius,
tam reika-

lui. Surinktus pinigus (\$ 3.80) draugas rinkėjas atidavė už svetainę, tokiu būdu pasirodė, kad revoliucijos pašelpai nėra ką siųst, ir taip nutilo. 40 kuopos LSS. draugai per susirinkimą klausinėjo kur dingo tos aukos. Išsiaiškinus dalykui, 40 kuopa nutarė duoti tuos pinigus ir nusiųs kur anie paskirti, norint ne 40 kp. buvo priedermė (reikia žinoti, kad prakalbas rengė dainininkų choras). Bet kada reikėjo kuopai pasiųst tas aukas, pasirodė — negalima; tada ji prašė manęs, kad aš nusiųsčiau savo pinigais, o kuopa man sugrąžins. Aš apsiėmiau tą padaryti. Bet kada reikėjo aukas siųst, pasirodė vėl, kad man negalima, neturiu aukautojų vardų, reikia vėl laukt kito susirinkimo. Na! jau dabar tik padarėm galą su tuo darbu, nutarėm pasiųst aukas be vardų, gal mūsų aukautojai pasikakįs bent šituo pranešimu. Aukos pasiųstos per «K.» redakciją.

T.S. Rubikas.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ New Haven, Conn. Kovo 1 d. atsibuvo vestuvės organizatoriaus vietinės LSS. kuopos J.Kazlaucko. Susirinkusieji ramiai besilinksmindami užmanė sušelpit Lietuvos politikos kankinius. Tapo sumesta 3.00, kuriuos prisijunčiam ant naudos politiškių kalinių Lietuvoj.

¶ New York, N.Y. Kovo 21 d. atsibuvo LSS. 52 k. parengtos prakalbos. Kalbėjo T.J.Lewis (angliškai), J.Perkunas, Osol, buvęs dumos atstovas (rusiškai), J.Grinius, O.Golubkov (rusiškai), J.Šukys. O.Karaliutė deklamavo eiles. Aukų surinkta 3 dol.

Už ką drg. J.Klembauskas nužudytas?

Chicagos lenkų soc. «Dziennik Ludowy» N 66 rašo: «Socialistų kandidato nužudymas. Springfield, 17 kovo. — Čia ant gatvės atrasta J.Klembauską su peršauta galva ir revolveriu šale jo gulinčiu. Jo draugai tvirtina, kad jį užmušė jo politikos priešai. Klembauskas buvo kandidatu į aldermanus (miesto tarybininkus) ant socialistų tikieto 1-oj dalyj Jau seniau jam buvo siunčiama perspėjimai, lyg kuo gresianti, jeigu neišsibrauks iš kandidatų surašo.

Tyrinėjant užmuštojo kuną atrasta daug įtariamų ženklų. Greta revolverio gulėjo krepšelis cukerkų vaikams, keli obuoliai. Nieks, kas jį pažinojo, negali minti, kad jis galėtų papildyt savžudystę. Daugelis ženklų rodo, kad jis yra užmuštas pasamdyto užmušėjo, paliepus jo politikiškiems priešams. Pavyzdžiui paimkime: jo kišeniai buvo išversti. Negalima nieko pastebėti, kas rodytų, kad ne užmušėjystė ir patvirtintų spėjimą apie savžudystę. Nežiurint į tai, prisiekdytiniai teisėjai nusprendė, kad Klembauskas savo ranka padaręs sau mirtį. Taip pat ir policija apokavo, kad velionis pats užsi-

mušė ir nė nenori prileisti to, kad nelaimingasis krito kaip žudytojas auka.

Vietiniai socialistai reikalauja, kad būtų rimčiau ir smulkiau iširta. Klembauskas buvo lietuvių socialistų vadovu toj miesto dalyje. Dėlei pačios ir kudikio ligos turėjo paliaut kurį laiką dirbęs anglies kasykloje Illinojū ir atvyko į Springfieldą, kur sirgo jo pati. Išėjęs iš namų, užėjo pas pažįstamą sunkrovininką, su kuriuo ilgai kalbėjosi ir esant tai progai pardavė jam knygelę: «Religija ir socializmas»(?). Paskutinius 7 doleriu išėmęs iš kišeniaus atidavė pačiai, o sau pasiliko smulkiuosius pinigus, už kuriuos ir nupirko cukerkų ir obuolių vaikams ir pačiai.

Tas žmogžudiškas užpuolimas atliktas vėlai vakare.»

DARBININKO KRONIKA.

New Yorke kunigas J.Long, prezbitėrijonų bažnyčios klebonas, nuo tulo laiko sako socialistiškius pamokslus su tokiu pasisekimu, kad visi turčiai parapijonai, išskyrus vieną, išbėgiojo. Kun. Longo priešai apskundė jį prezbitėrijonų vyresnybei ir ta išmetė iš savo kaimenės jį su visais parapijonais, kurių skaitlius pradėjo žymiai didintis mažturėiais žmonėmis.

Katalikų bažnyčios galva pradėjo iškeikti vieną po kitam garšiuosius katalikus, besitaikančius su šios gadinės mokslais. Dabar ekskomunikavo Prancūzijos kunigą Loisy, kurs yra garsus, kaip katalikiškas rašytojas ir veikėjas.

Pirmasis tarptautinis motinų susivažiavimas buvo Washingtone kovo 10-17 d. Amerikos delegačių buvo 96, gubernatorių paskirtos. Iš Anglijos delegatė buvo Allen Whitworth. Buvo delegačių ir iš Afrikos, ir iš Azijos (iš Persijos — dvi). Nauda iš to kongreso, žinoma nedidelė; darbininkų klesai iš jo nėra ko tikėtis.

«V. Žin.» pranešama apie amerikiečio Pr. Bradžinlio prašymą, nusiųstą Lietuvos atstovams dūmoje. 1887 metais jis iškeliavęs į Ameriką, ten apsigyvenęs, mokslą pabaigęs ir dabar norėjęs pasidaryti tikruoju Amerikos valdiniu. Atsiradę tečiaus kliūtis. Rusijos svetimųjų šalių ministerija reikalaujanti užmokėti jai 673 rublius, iš tų pinigų — 564 rub. paspartinių užsilikimų, 100 rb. — išeinamųjų mokesnių, ir dar keli rubliai už publikaciją, gerbiuės mokeskis ir tt.

Kun. Kaz Jaunius, buv. Peterburgo dvas. akademijos profesorius, sulyginamosios filologijos daktaras, vienos lietuvių gramatikų autorius, pasimirė vasario 25 d. Peterburge. Prieš patį myrį «Viltis» buvo pradėjęs rinkt aukas jo pašelpai.

New Yorke metai atgai buvo 62,779 vaikai, ką neturėjo vietos mokyklose, galėjo lankytis mokykloje prasimainydami tik po kelias valandas per dieną. Dabar tokių vaikų yra 71,895 (tamė skaičiuje Brooklyne 45,678). Reiškia, kad mokyklų permažai. Dabar namų statytojai bedarbiai reikalauja darbo, o valdžia tokius persekioja ir nestato naujų mokyklų, vaikai jai gali augti tamsybėje.

Kovo 14 d. suėjo 25 metai Karoliaus Markso mirties. Beveik visuose miestuose socialistai tą dieną arba ant rytojaus (nedėlio) rengė prakalbas. Philadelphijoj kalbėjo apie Marksą ir Paryžiaus

komunos reikšmę Morris Hillquit. 25 policijantai saugojo susirinkimą.

Amerikoj ir policijantai geri vagys. Portland, Me., policijantas H. Brown gerokai atsižymėjo vagystėmis, kad net neišsislapstė ir tapo apskūstas už vogimą iš valgomų daiktų krautuvės. Padarius pas jį krata, atrasta apie 14 raktų nuo visokių sąkrovų ir apie 800 rekordų nuo grafofonų.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Svarbų klausimą, lytintį demokratizmą ir abelnai žmonių apšvietimą, pirmą syk pakėlė «Vilniaus Žiniose» (N 26 š.m.) dr. J. Alekna savo straipsnyje «Šalyn nužeminimas». Tai yra raginama naikinti nekultūriškus papročius, žeminančius žmogų, naikinti b u č i a v i m ą rankos.

Tam pritardamas vienas Amatininkas N 32 to paties dienraščio, rašo: — «Bet kaip reikia kovoti prieš tą, o ypač mums amatininkams, kaip tai: rūbsiuviams, batsiuviams ir tt., kurie tankiausiai turime susitikti su dvasiškija, kuri teip noriai atstato tuojaus tau ranką bučiuoti, bet jeigu žmogus skaitai tą už nužeminimą ir nebučiuoji rankos, tada mūsų gerbiamoji dvasiškija apšaukia tokį žmogų didžiausiu bedieviu; ar būk tu žmogus amatininkas ar prapramonininkas, tai turi dikčiai nukentėti iš medžiagiško atžvilgio už tokį savo pasielgimą, nes jie nesidrovi apskelbti boikotą, ką ir aš patsai turėjau ant savo kailio atjausti už nebučiavimą rankos.

* * *

Kaip «Kovos» skaitytojai žino, «Lietuvoj» paskutiniu laiku buvo pilna straipsnių prieš socialistus, iš syk prieš atskiras ypatas, paskiaus «visi» pastatyta į pačių niekų, pusgalvių vietą. Paskutiniame N (nutrupėjęs) B. K. Balevičia savo straipsnyje: «Tai tau ir progresas!» duoda Chicagos lietuviams socialistams pipirų už kompozitorių M. Petrauską. Jie pastoję «aštriais priešais p. Petrausko dainos: — Ir už ką gi?» — klausia autorius ir atsako: «Ugi užtai, kaip jis, girdi, drįso dainuoti visiems, o ne vien socialistams ir dar gi — o horrendum! — bažnyčioj, o ne kokiam puskarčiamyj, kaip paprastai». Toliaus autorius tvirtina, kad rengiant operetę «Kam. ir Mal.» «tuojaus pasipylė anonyמיški laišakai su bauginimais ir grasinimais už tai, kad dainuojasi lietuviškos liaudies dainos, o ne socialistiškos»; «socialistai, esą, n u s p r e n d ė (?) netik boikotuoti, bet ir varyt agitaciją prieš»; parengę «prakalbas ir ginčus extra, kad tuomi atitraukti žmones nuo operetės»; «socialistai, kurie vis gi neiškentė neatėję pasiklausyti, norėjo pačioj salėj padaryt «obstrukciją»: dainuojant tautišką hymną («Lietuva Tėv. mūsų») «nesustojo ir demonstratyviškai (!), piktai šypsodamiesi, visą laiką, yt prikalti prie sėdynių, prasėdėjo»; «toliaus, girdi, prasidėjo jau tikras darbas ir nuo savęs pridėsiu — huliganiškas, juodašimtiškas darbas»: «tuli chicagiškiai lietuviai socialistai išmoko kelti provokacijas neblogiau už tikruosius rusus: leidžia paskalas, būk Petr. «išvadines chorą gyvuliais — stačiai gyvuliais». Teip nepertikrinamai prirodes socialistus esant «juodašimčiais», p. Balevičia paaiškina: «ne visi socialistai priklauso prie to huliganiško darbo». Ant galo da primena, kad soc. vartoją «anonimus, paslaptingas intrigas ir paškvilius». (Kas kas, o paškviliai tai jau nepaprastas dalykas: būtų labai įdomu mums jų gauti ir paskaityti...).

I-mos gegužės numeris.

Draugai bendradarbiai--rašytojai! Norime surengti I-mai gegužės dienai pašvęstą «Kovos» numerį, todėl kviečiu Jūs ką tam tinkamą parašyt. Reikėtų straipsnių teoretiškų: iš politikiškos ekonomijos, iš socijologijos, apie socializmą, apie darbininkų sąjungas ir jų reiškimą; beletristika ir eilės, tinkamos gegužės šventei, ir tt.

Butų geistina, kad raštas būtų kiek galint geriau užbaigtas, visiems prieinamas (populiariškas), ir neperdaug iššęstas.

I-mos gegužės numeryj patilps geriausi raštai ir puikiausi paveikslai (karikatūros).

Geistina, kad draugai, norinti dalyvaut gegužės numerio surengime, prisiųstų savo veikalus ne vėliau 25 d. balandžio.

Apyskaitos.

Virbalio Rajono Komiteto apyskaita.
Įplaukos.

K u o p a M i e s t a s: rugs. mėn. 70 kap., lapkr. m. 70 k., spalį m. 70 k., gruodžio m. 85 k. — 295 k.; k p. M a l u n a s: rugs. m. 80 k., lapkr. 80 k.; spalį m. 80 k., gruod. m. 80 k. — 320 k.; D v a r a s: spalį m. 60 k., gruod. m. 60 k. — 120 k.; L e n d r ė s: spalį mėn. 65 k. Išviso 8 rub.

Pusė A. K-ūi, kasoje liko 4 r. Buvo nuo seniau 1 r. 90 k. Viso 5 r. 90 k.

Išlaidos.

Valgis 25 k.; butas 20 k. Viso 45 k.

Pasilieka kasoje 5 r. 45 kap.

Virb. R. Komitetas.

Vilkaviškio R. K. apyskaita nuo 1 birželio 1907 m. lig 11 sausio 1908 m.

Įplaukos.

U p e l i s: rugp. mėn. 60 kap.; V i e n y b ė: lapkr. m. 60 k.; S a u l ė: lapkr. m. 40., gruod. m. 40 k. — viso 80 k.; T a r p g i r i s: rugp. m. 2 rb., rugs. m. 32 k., spalį m. 32 k., lapkr. 32 k., gruodįj 32 k. — 3 r. 28 k.; P u š i n ė l i s: birž. 70 k., liepos pos m. 40 k., rugp. 40 k., rugs. 60 k., spalį m. 60 k. — 2 r. 70 k.; P i r t e l ė: birž. 90 k. liepos m. 80 k., rugp. 80 k., rugs. 80 k., spalį m. 80 k., lapkr. 80 k., gruod. 80 k. — 5 r. 70 k.; L e l i j a: spalį m. 30 k., lapkr. 30 k., gruod. 30 k. — 90 k.; D a g i s: birželio m. 50 k., liepos m. 50 k., rugp. 50 k., rugs. 50 k., spalį m. 50 k., lapkr. 50 k., gruod. 50 k. — 3 r. 50 k.; B l a i v a: birž. 60 k., liepos m. 60 k. — 1r. 20 k.; A u š r a: birž. 30k., liepos m. 70 k., rugp. 90 k., rugs. 30 k., spalį m. 30 k., lapkr. 30 k., gruod. 30 k. — 3 rb. 10 k.; A u d r a: rugp. 2 rb. 55 k., gruodįj 3 rb. — 5 rb. 55 k. Išviso 27 rb. 18 kap.

Pusė A. K-ūi, kasoje lieka 13 r. 96½ k. Iš anksčiau buvo likę 1 r. 83 k. Viso 15 rub. 79½ k.

Išlaidos.

Kelionė ant konf. 1 r. 45 k.

Literatūra kuopoms	3 r. 34 k.
" "	2 r. — „
" "	4 r. — „
Viso	10 r. 69 kap.
Liko kasoje	5 rubl. 10½ kap.
Vilk. R. Komitetas.	

Pasarga.

Gerbiamoji Redakcija: —

Teiksitės patalpinti savo laikraštyje šią pasargą: «D. V.» No 9 š. m. kokis ten «Bassas», straipsnyje «Jau mirė revoliucijos dainos su gaidomis», rašo, kad «da dainos nebuvo paduotos spaudon, o jau pagarsino, kad «Kovos» skaitytojams bei platintojams bus dovanos».

Rašytojas, matyt, ne sąjungos draugas, nes kiekvienas draugas, skaitydamas «Kovą», galėjo matyti, kad už dainas su gaidomis yra užmokėta apie 9 dol., taigi spaudos darbas jau buvo pradėtas, tik liko sustapdytas. Bet skaitytojai ir platintojai gavo po ekzempliorį «Kovotojų Giesmių», ir niekas nerūgojo mums už tai.

«K o v o s» R e d a k c i j a.

(Šitas laiškas patilpo «Darb. Vilties» N 12).

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi «Kovos» redakcija!

Aš Teodoras Kučinskas apturėjau nuo tamstų dvi knygutes: «Svajų» ir «Gyvybę» ir laikraštį «Kovą», kuris parodo mums visiems darbininkams kapitalistų suktybes ir kaip jie naudojami darbininkų uždirbtais centais. Broliai lietuviai! skaitykime laikraštį «Kovą»; mes beskaitydami «Kovą» suprasim apie viską ir mes įgysime savo tiesas, nereiks mums tada kapitalistų bijoti, jie išnyks, o viską, ką mes uždirbam, turėsime mes patys. Garbi Redakcija, aš jums labai dėkavojau už knygutes ir «Kovą» ir prašau patalpinti šį laišką į «Kovą», gal ir kiti draugai darbininkai supras naudą iš skaitymo.

Su guodone

Baldwinsville, Mass.

T. K u č i n s k a s.

KRASOS DEŽUTE.

Katarinai Degutienei. «Kovos» N 7 straipsnyje «Prie moterų darbininkų klausimo» pasakyta, kad kilo «balsas iš publikos» ir atsisakė «viešai» paaiškinti, o ne prelegento balsas, kaip jums pasirodė. Dėl tos klaidos visas jūs straipsnis nueina per niek.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Račkausko — «Prie raudonojo pavojaus»; J. Rėdos — «Caro sapnas»; Lietuvaitės — «Tiktai šviesos»; Pienavežio — «Pavasaris»; Žiedo — «Šauksmas «Duonos noriu!»»; S. Strazdo — «Per išpažintį», «Streikas», «Aš laukiu jos».

Pranešimas.

Kad žmonės nori labai skaityti «Raistą», ypatingai su mažėjus darbams, kame daugiau turi laiko, o pinigai brangėsi, todėl prekę «Raisto» numazinau nuo 1.50 ant 1 dolerio.

Už tai kiekvienas, kuris atsiųs tik 1 dol., tuojaus apturės tą garsiąją knygą. Skaitykite apgarsinimą.

Siunčiant pinigus adresuot:

J. Naujokas,

Madison Sq. Sta. Bx 189, New York, N. Y.

Viešas apskelbimas.

Pirmiau negu buvo pradėta versti «Raistas» (The Jungle) į lietuvišką kalbą, apgarsinau Amerikos lietuviškuose laikraščiuose ir teipat Europos Lietuvoj; pasiunčiau pranešimus «Lietuvos Ukininko» ir «Žarijos» redakcijoms, kad jeigu kas nors verčia augščiau paminėtą knygą arba rengiasi išleisti, idant man praneštų, — kad negamint dviem viena, ir tą patį veikalą. Prieš išleidimą t. y. apleidimą spaudos ir diktai buvo garsinta.

Dabar jau «Raistas» yra išėjęs ir parsiduoda (skaitykit apgarsinimą). Kaip dėlei literatiškos tarp lietuvių priimtos taktikos atlikau kas reikia, todėl apsigynimui nuo plėšikų, kad kas nors kitas knygą tuo vardu nepardavinėtų, arba ir «Raisto» įturą, tik kitu vardu, todėl aš, kaippo ukėsas Suvienytų Valstijų Amerikos, ne tik vardą, bet ir įturą jos, Washingtone «Registravimo Biure», Special Copyright užregistravau, ne tik vardą «Raistas», bet ir visą įturą lietuviškoje kalboje. Per tai šiuomi ir pranešu, kad jeigu kas nors, pardavinės ar garsins «Raistą» nors ir kitokiu vardu, bet «The Jungle» įturą, bus priverstas užmokėti man visas nuotrotas ir kaštus, kokius pakėliau išleidžiant «Raistą», o už kriminališką prasižengimą, valdžios bus baudžiamas kaip už «forgery», t. y. vistiek kaip ir darymą «falšyvų» pinigų. Šitas pranešimas pastovintis ir tikras.

J. Naujokas.

Visu atydai.

„KOVOS“ spaustuvėj yra spauzdinama visoki stambesni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už visiemis prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuojaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F.J. Bagočius, Bx 1899, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	M. M. Račiutis, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VI Rajono	A. Antonov, Bx 588, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
S. Stankevyčius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis J. Sukys, 87 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O. Širvydas, 120-121 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. Sukys, 87 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S. Pruselaitys, 17 James st., Waterbury, Conn.
Izdininkas, J.O. Širvydas, 120-121 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius - izdininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas „Kovos“ fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavimų, paduokit skundą Išpildomamjam Komiteiui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatūrais reikalais, kreiptis prie archivariaus J.O. Širvydo

Užsirašydami laikraštį „Kovą“ siųsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais kitais reikalais lytiniais „Kovą“, rašykite tiesiog „Kovos“ adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Cambridge, Mass. 2.00; Shaft, Pa. 1.65; Hartford, Conn. 2.00; Bridgeport, Conn. 1.20; Paterson, N.J. 1.00; McKees Rocks, Pa. 3.20; Hazleton, Pa. 2.05; W. Frankfort, Ill. 2.80; Naugatuck, Conn. 2.00; Rochester, N.Y. 3.80; Cleveland, Ohio 7.40; O. Balčiūnienė, Montello, Mass. 1.20; Benld, Ill. 3.60; Spring Valley, Ill. 2.00; B. Žiurys, Naugatuck, Conn. (pavienis) 60c.; Springfield, Ill. 6.80; Kenosha, Wis. 1.00; Bayone, N.J. 1.00; Jersey City, N.J. 5.80; Chicago, Ill. 4-ta kuopa 8.00. *Prenumeratos:* per M. Piaseckaite-Šlapeliene, Russia 3.10. P. Pliplys, Spring Valley, Ill.; J. Nienius, Wilkes Barre, Pa. (pren. kort.); V. Ambraziejus, Russia; J. Alinskas, Westville, Ill. — po 2.00. J. Buivydas, Scranton, Pa.; T. Spurgis, DeKalb, Ill.; J. Laukelis, Wanamie, Pa.; J. Brazauskytė, Russia — po 1.00. * P. Kašeta, Montello, Mas. 1.00; P. Šukys, Cleveland, Ohio 25c. *Pav. «K.» NV:* J. Žemantauckas, Waterbury, Conn. 1.-60; A. Šutas, Russia 1.50. *Pašalinių darbų:* 34.30. *Už raštus:* 24.27. *Viso* 137.12 *Buvo* 9.13 *Viso* 146.25.

Išleidimai:

Red. reik.: konvertų 49c. *Tekniška «Kovos» dalis:* išsiuntinėjimas 2.80; ekspresas 2.00; krasos ženklelių 4.03; klišė 1.95; važinėjimui 36c.; statymas 24.00; spauda 10.16; alga redaktoriui už antrąją pusę vasario mėnesio 30.00; alga LSS. sekr. ir administr. už pirmą-

ją pusę kovo mėnesio 50.00. *Išleid. LSS. sekr.:* išsiuntinėjimas raštų 13.64; važinėjimui 32c. *Viso* 139.75

Įėjo	146.25
Išėjo	139.75
Lieka	6.50

Literatūros Fondan.

Chicago, Ill. per J. Marijonaitį	1.25
Buvo	1.42
Viso	2.67

Paskolinta varymui pašalinių darbų:

459.84

Išleid: Nupirkta: radžių, špaltų, formų etc. už 25.33. Statymas pašalinių darbų 9.00. Už „Žariją“ 52.00. *Viso* 86.33.

Tą atėmus lieka 373.51

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Ketchikan, Alaska F. Dulskis	50c.
Springfield, Ill. veestuvėse V. Burbos: A. Arminas, V. Raugelis — po 1.00. J. Žvingila, J. Šalaševyčius, S. Katkevychius — po 25c. <i>Viso</i> (atimant 5c. persiuntimui)	2.70
Buvo	132.42
Viso	135.62

Aukos Kankintiniams.

Ketchikan, Alaska F. Dulskis	50c.
Buvo	16.99
Viso	17.49

Sušelp. Buržinskio ir Liaugmino šeimynų.

McKees Rocks, Pa.	25c.
Buvo	9.29
Viso	9.54

Rev. Rėm. Komiteto Izdininkas

J. O. Širvydas.

Atydai LSS. 19 kp. Brooklyne.

Kuopos mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlioį, 5 d. balandžio, „Tautiškame Name“, 101 Grand str., ant trečių lubų. Meldžiame atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų.

Sekr. A. Unguraitis

Prakalbos.

Parengtos LSS. 59 kuopos Jersey City, N.J. atsibus subatoį 4 d. balandžio, 7½ val. vakare po nr. 461 Henderson st. Visi užkvičiami atsilankyti.

KOMITETAS.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius, 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass.
J. Keršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So. Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbris, Box 512	Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavychius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevychis, 40 Walnut st.	New Haven, Conn.
J. Jasulevyčius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Meškinnis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J. Lukoševychius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.
M. A. IGNOTAS, 1023 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 9-th str	New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.

**Dovana «Kovos»
Skaitytojams.**

Dvi puikios knygelės:

- 1) «Svajus» Tragedija-Poëma, 135 p.
- 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poëmos, 41 pusl.

Abi knygetes parašė cilėmis J o n a s
V i s k o š k a.

Kas užsirašys «Kovą» visiems me-
tams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi
knygetes «Svajus» ir «Gyvybė».

Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir
prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Sva-
jus». — Knygelės bus pasiųstos tuojau,
kaip gausime pinigų.

Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

**«Kovos» redakcijoj galima gauti
šias knygas:**

Kūdikų vergija „Laisvoje“ Amerikoje	5
Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai	5
Ar geras katalikas gali būti socialistu	5
Politiškas minčių streikas	8
Kaip atsirado valdžia ir valstybė	8
Kodėl išnyko baudžiava Lietuvoje	8
Vyskupas Myriel ir konvencionalistas	8
Imtynės varguolių su bagočiais	10
Kantiškos apie peklos kančias	10
Aukos karės Dievui	10
Puota. Parašė B Zijonas	10
Ar socialistas gali būti kataliku	10
Mūsų dielės	10
Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais	10
Socializmas ir darbininkiškasis klausimas	10
Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pasekmės	10
Dėlio žmogus lieja prakaitą	10
Paskutinė banga	10
Agitatorius	10
Kaip aš tapau milijonierium	10
Socializmo A-B C	10
Kelionė per peklą	10
Iš bažnyčios istorijos	10
Kaip geriausia laidoti numirėliai	10
Užmušimas caro Alekseandro II	15
Dilgėlių žiedai (juokų knygelė)	15
Ponas ir bernas	15
Baudžiava Lietuvoje	15
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Intėkmė sociališko sąlygų ant visų kultūros šakų	15
Ar vyskupas Valančius nebuvo villigių lietuvių	15
Žmogus. Puiki apysaka	15
Tikri ir netikri šventieji	15
Katalikų bažnyčios mokslas apie tironus	20
Kur mūsų išganymas	25
Po priedanga šventenybės	25
Dvynai vagių	25
Lietuvystės praeities, dabartis ir ateitis	25
Išganymas vargdienio	25
Aplė turtų išdirbimą	35
Vargdieniai	50
Eilės Vaičiaičio	50
Iš ko kyla melai ir skriaudos žmonijoje	75
Kankytojai ir kankintiniai už mokslą	Doleriai 1.00
Spėka ir medega. Principai prigimties vienos (apdaryta)	2.00
„Naujoji Gadybė“. Buvęs LSDP. organu (pilnas kompl.)	2.00
LSD. „Partijos žinios“ (buvo 10c.)	5c

Kurie ims ne mažiau kaip už \$5.00, gaus 35 proc. pigiau.

Pinigų siųskite šiuo adresu:

P. Dubickas,
1815 - E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis
be mokintojo (apdaryta) **\$ 1.25**

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis
skaityti ir rašyti be mokintojo **15c**

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mo-
kintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis
jau išmoko) **10c**

Pinigų siųskite per Mony Order arba pa-
što markėmis ant šio adriso:

P.Mikolainis
P.O. Bx 62 NEW YORK City

Galima užsisakyt 1908 metams

„ŽARIJA“

savaitinį darbininkų, bežemių ir mažžemių
laikraštį.

Jau antri metai kaip eina.

„Žarijos“ kaina:

Lietuvoj metams 3 rub., pusmečiui 1 r. 50
k., 3 mėnesiams 80 kap., 1 mėnesiui 30 kap.

Užsieny metams 4 rub., pusmečiui 2 rub., 3
mėsiams 1 r. 5 kap.

„Žarija“ duoda:

a) tiems, kurie surinks 10 užsimokejusių prenume-
ratorių, vienuoliktąjį dykai;

b) tiems, kurie užsimekės už visus metus, dykai
duoda „Darbininkų Kalendorių“ 1909 me-
tams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškus ir pinigų reikia siusti redakcijai, o ne re-
daktoriui, leidėjui arba administratoriui.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siųsti pinigų
per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pi-
nigais, bet ne "money order"iais".

Adresas: **VILNIUS,**

Pilies skerg. (Zankovi per.) N 10, b. 4.

„Žarijos“ redakcijai.

Neskaityk laikraščio

„Pirmyn“

jeigu nori pasilikti tamsūnu, nes jame tilps
tokie raštai, kurie būtinai apšvies tavo protą.
Jame neatrasi trumpų, pasenusių žinučių, bet
bus platūs paveikėlai iš žmonijos gyvenimo,
bus parodyti aiškūs keliai prie ateities. Laik-
raštįj „Pirmyn“ tilps populiariški straipsniai iš
moterų klausimo, apie tikėjim-
ą, aiškiai bus išguldyta Rusijos re-
voliucijos istorija, bus rašyta apie
bedarbę, atrasite jame juokingų felje-
tonų ir dailių eilių.

Laikraštis „Pirmyn“ išeis šią savaitę. Kaina:
metams 1.50, pusei metų 80c.; užsienį — \$ 2.

Adresas: **A.ANTONOV,**

P.O. Box 538, Minersville, Pa.

„Rankpelnis“

Pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social-demokratų
Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi sa-
vaiti.

„Rankpelnis“, etovėdamas aut darbininkiškųjų re-
ikalų sągybės, rūpinasi suteikti daugiausia žinių apie darbi-
ninkų padėjimą įvairiuose kraštuose.

„Rankpelnis“ telpa daugelis žinių ir straipsnių
apie lietuvių darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„Rankpelnis“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus
apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „Rankpelnis“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug įzy-
mių Lietuvos rašėjų.

„Rankpelnis“ kalba yra kiekvienam suprantama.

„Rankpelnis“ kaina kiekvienam prieinama:
metams 1 doleris,
pusei metų 50 centų,
3 mėnesiams 25 centai.

Adrisas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,
Lily Bank, West End,
Bellshill, Scotland.

Dainu Knyga.

Jau neužlgo išeis iš spaudos revoliucioniškų ir socialis-
tikų dainų iš visur surinktų, su pavelkelu iš lalkų revoliucio-
nijos, knyga. Pirm išėjimo iš spaudos prekė tos knygos tik 50c.;
paskui bus 75c. Užsakydami tą knyga adrisuokit:

V.J.Petkon,

303 N. Main st. Brockton, Mass. (15)

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir sluntimo pinigų North
Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teip
nri sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

**Shepherd's
APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 šyryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo valetas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo allejaus	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas SE, Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išeina kas pėtnyčia. Preumera | visas „KOVA” The Lithuanian Weekly, publ-
dalis sviato: shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 Subscription rates:
Apgarsinių prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriaaukite:

„KOVA”, S. E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; siun-
čiame pinigų | visas dalis sviato; išimam ameriko-
niškas pirmas ir antrasis popieras; patarnaujam už
tumočių kiekvienam dalyke; išrašom popieras an-
gliškoj, lietuviškoj, lenkiško-ir rusiškoj kalbose; duodame patarimus provoco. Jei
ko reikalauji, ateik pas mus, o busi užganedintas.

302 Wharton str, Philadelphia, Pa.

J. Hodell ir F. Urbonas. (14)

RAISTAS

Garcingoji ir labai pageldaujama knyga, jau išėjo iš po
spaudos, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno iš geriausių
Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama,
kad jau išversta į 18-ką visokių kalbų. Mums tuom akyves-
nė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo
ir visą gyvenimą Amerikoje; vienų vargai, kitų lėbavimai
kaip zerkole perstatyta.

Perskaities Raista, geriau pažinsi Amerikos gyve-
nimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų sukybių
paslaptis; kaip padaro apgavikai didelius pinigus, daug
kitrumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai
išnaudoja ir apgaudinėja darbininkus, kaip sužaga jų mote-
ris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę;
teipat kaip mėsos skerdinyčios, primaišo visokių biaurybių
ir nuodijant žudo žmones.

Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekiuoja, bet
sumažėjus darbams, turint laiko ir žmonėms labai norint tą
knygą skaityt, tai nuleidau tik už **1 dol.**, paskui pabrangs.
Siunčiant pinigų adresuot:

J. NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

Teipat esu atstovu vienatinio pasaulėje lietuviš-
ko dienraščio «Vilniaus Žinių». Į Ameriką su
prisiuntimu pusei metų 3 dol. metams 6 dol. arba gausi-
te «Raista» ir «V. Ž.» kasdieninį laikr. per metus už 7 dol.
Prenumerata mokasi iš kalno; siųsti nurodytu adresu.

The COLLINS New York Medical Institute.

140 West 34-th str.
New York, N. Y.

„VADOVAS in SVEIKATA”
Daktariška Knyga

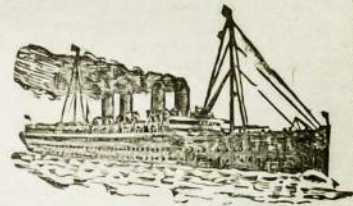
DOVANAI

Už prisiuntimą atsiųsk tik 10c.
markėmis.

THAT'S ALL!

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis sviato. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus | visas miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pirkit Farmas! Farmas!

Didžiausia Lietuviška Kolonija Amerikoje, pavadinta **Nauja Lietu-
va**, kur jau apsigyvenę 35 lietuviai, išviso 8 familijos. Kviečiame jus, broliat,
apleiskite miestus ir ateikite pas mus gyventi ant farmų, o nematysite blogų laikų.
Pas mus yra keli tukstančiai akrų geros žemės. Žemė yra: juodžemis, molis ir
žvyras. Parsiduoda po kiek akrų kas nori, išmokėjimui per 10 metų. Iš augstę
užmokėti mažai tereikia. Netoli 3 geležinkeliai ir portinis miestas Manestee
Mich. Prekė žemės po \$10 akras. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimtaučiai neiš-
pirktų. Kas norite daugiau žinių, rašykite, arba, geriaus, atvažiuokite stačiai pas
mus, o mes aprodysime visus laukus dykai. Adresas:

Antanas Kiedis,
Peacock, Lake County, Michigan. (14)